

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาความไม่ปลอดภัย และรูปแบบการรักษาความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพระ - เขาสูง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย มีสารดังต่อไปนี้

- 1.บริบทของชุมชน (เทือกเขาพระ - เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์)
- 2.การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 2.1ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 2.2องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3.ความหมายและลักษณะของการมีส่วนร่วม
- 4.กิจกรรมการมีส่วนร่วมแบบกิจกรรมความคิดเห็นของกลุ่ม
- 5.ความหมายของความปลอดภัย
- 6.ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว
 - 6.1 สาเหตุของความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว
 - 6.2มาตรการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว
- 7.ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ
- 8.การรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ของ ตำรวจท่องเที่ยว แผนก 8 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
- 9.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบความคิดในการวิจัย

บริบทของชุมชน เทือกเขาพระ - เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

อำเภอหนองบัว

อำเภอหนองบัว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนครสวรรค์ มีเนื้อที่ประมาณ 819 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 512,193 ไร่ มีประชากรประมาณ 72,160 คน มีประมาณ 2,105 ครัวเรือน การบริหารราชการส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น 9 ตำบล 103 หมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
 ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอไพศาลีและอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

โบราณสถาน โบราณวัตถุ

โบราณสถานในเขตพื้นที่อำเภอหนองบัว มีอยู่แห่งหนึ่งที่สร้างมานานเกือบร้อยปี คือ อุโบสถวัดหนองกลับ สร้างเมื่อ พ.ศ.2363 มีลักษณะเป็นอาคารทรงไทย สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหลัง เทคอนกรีตหลังคาแทนกระเบื้อง มีกำแพงแก้วล้อมรอบทั้ง 4 ด้าน ภายในกำแพงแก้วพื้นคอนกรีต อุโบสถกว้าง 7 เมตร ยาว 21 เมตร และได้มีการบูรณะเมื่อ พ.ศ.2474 โดยพระครูนิวาสธรรมขันธ์(หลวงพ่อเดิม)

ในส่วนของโบราณวัตถุที่กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจไว้ มีอยู่ 3 แห่ง คือ

1.โบราณวัตถุบ้านตระกูลแรด ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
 แหล่งโบราณคดีนี้อยู่ในพื้นที่ของ นายทวน จันทร์สนม บ้านเลขที่ 459 หมู่ที่ 16 บ้านตระกูลแรด ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว และบริเวณใกล้เคียง จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า น่าจะเป็นชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ซึ่งอาจจะเป็นทั้งที่อยู่อาศัยและที่ฝังศพ อายุประมาณ 1,500-2,500 ปีมาแล้ว และน่าจะเป็นชุมชนที่ผลิตเครื่องมือเหล็กใช้เอง เพราะพบเครื่องมือเหล็กหลายรูปทรง เช่น ขวานเหล็กทรงโค้ง ขวานเหล็กทรงชะงอและหอกเหล็ก นอกจากนั้นยังพบเครื่องประดับที่ทำจากหินและตำริด พบภาชนะดินเผา แวดินเผาลูกกระสุน นอกจากนั้นยังพบชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์ และชิ้นส่วนกระดูกสัตว์

2.โบราณวัตถุบ้านวังบ่อ ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 9 ตำบลวังบ่อ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ที่นี้มีการขุดพบเศษภาชนะดินเผา เครื่องมือเหล็กประเภทต่างๆ และลูกปัดแก้วสีเขียว ลูกปัดแก้วสีน้ำเงินฝังเส้นสีขาว ลูกปัดทำจากคาร์เนเลียนและอะเกต เป็นที่น่าสังเกตว่าลูกปัดดังกล่าวบางส่วนคล้ายกับที่พบที่ ตำบลจันเจิน อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่บ้านห้วยถั่วใต้ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะลูกปัดอะเกตแบบแผ่นเคยพบที่ เมืองอุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นแหล่งโบราณวัตถุบ้านวังบ่อจึงมีความสำคัญในการศึกษาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีอายุราว 2,000-2,500 ปี

3.โบราณวัตถุบ้านห้วยถั่วใต้ ที่บ้านห้วยถั่วใต้ ตำบลห้วยถั่วใต้ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ พบวัตถุโบราณหลายประเภท เช่น ขวานหินขัด ภาชนะดินเผา เครื่องมือเหล็ก

เศษซีแร่ เครื่องประดับกำไล แหวนสำริด ลูกบิดทำจากหินอะเกตและคาร์เนเลียน และโครงกระดูกมนุษย์ มีอายุราว 2,000-2,700 ปี

พิพิธภัณฑสถานบ้าน

พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดหนองกลับ เป็นแหล่งรวบรวมและอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของ อำเภอนองบัว โดยพระนิภากรโสภณ ได้เริ่มสะสมวัตถุโบราณมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 ประกอบไปด้วยตะเกียงโบราณ ครก สากหิน เครื่องมือทอผ้า เกวียนโบราณ เครื่องฟัดข้าว หีบอ้อย แร่ชนิดต่าง ๆ เรือโบราณ พระพุทธรูป เครื่องลายคราม รวมทั้งวัตถุมงคลของหลวงพ่อดิมอีกเป็นจำนวนมาก(วรรณ เชื้อมไพบุลย์.2537:9-11)

เทือกเขาพระ - เขาสูง

เขาพระ - เขาสูง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดนครสวรรค์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นระยะทาง 106 กิโลเมตร บนเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 225 (นครสวรรค์ - ชัยภูมิ) มีพื้นที่ประมาณ 110,456 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 69,035 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.48 ของพื้นที่อำเภอนองบัว มีอาณาเขตด้านทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลหนองกลับ, ตำบลทุ่งทอง อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ทิศใต้ติดต่อกับ ตำบลหนองบัว อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ทิศตะวันออกติดต่อกับ ตำบลหนองบัว, ตำบลทุ่งทอง อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลหนองบัวตำบลหนองกลับ อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ คลองสมอ คลองลูกจันทร์ คลองน้อย คลองไม้แดง คลองวังเหียง ห้วยอ่างหิน คลองน้ำสาต ห้วยล่องคู่ และคลองลาน

สวนสัตว์ป่า

สัตว์ที่ยังพบเห็นได้ คือ ลิง ไก่ป่า ค้างคาว งู กระรอก

ลักษณะภูมิประเทศ

เขาพระ - เขาสูง เป็นภูเขาหินแกรนิตสีชมพู สีเขียวมรกตและสีดำ วางในแนวเหนือใต้ ประกอบด้วยเทือกเขา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเทือกเขาพระ ประกอบด้วยภูเขา 5 ลูก คือเขาพระ เขาลานวัว เขาลูกจันทร์ เขาปากแฉ่ง และเขาปากไร่ มีความสูงตามลำดับ คือ 226,222,221,228,160 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีเนื้อที่ประมาณ 7-8 ตารางกิโลเมตร ส่วนกลุ่มเทือกเขาสูงประกอบด้วยภูเขา 10 ลูก คือ เขาสูง เขาแม่แก่ เขาตาดีด เขาแอนดรู เขาหินลาด เขาบ่อผักไห่ เขาหวาย เขา

เกาะเกาะ เขามรกต และเขาปักกระโดน ซึ่งมีความสูง 389,301,238,226,219,193,148,145,134,130 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางตามลำดับ

ลักษณะภูมิอากาศ

เทือกเขาพระ - เขาสูง มีอุณหภูมิระหว่าง 28 - 40 องศาเซลเซียส สภาพอากาศร้อน และแห้งแล้งตลอดปี

สภาพแวดล้อมทางชีวภาพและป่าไม้

สภาพป่าเทือกเขาพระ - เขาสูง เป็นป่าไม้เบญจพรรณ เป็นป่าโปร่ง มีพันธุ์ไม้หลายชนิด ประกอบด้วย มะขามป้อม แดง พลอง มะหาด ประดู่ อ้อยช้าง สะเดาช้าง ชิงชัน เต็ง รัง สัก ป่า โปธิ ไทร ส่วนสัตว์ป่าจะมีพวก ลิง ไก่ป่า ค้างคาว หม่าจิ้งจอก หม่าป่า สัตว์เลื้อยคลานจำพวก งู แย้ และสัตว์ปีกจำพวกนก

สภาพทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นชุมชนชนบท ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ซึ่งผลผลิตที่ได้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติโดยปกติจะมีความแห้งแล้งตลอดปี และคุณภาพของดินเป็นดินทรายที่ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ได้ผลผลิตต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรมีฐานะยากจน แรงงานในวัยหนุ่มสาวพากันอพยพกันไปทำงานที่กรุงเทพมหานครจำนวนมาก เหลือแต่คนแก่และเด็กอยู่ในหมู่บ้าน มีคนอีกจำนวนหนึ่งที่มีอาชีพรับจ้างทำงานในเมืองแร่ และรับจ้างทั่วไป นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง (กรมการผังเมือง.2542:4-5)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นภวรรณ ฐานะกาญจน(2545: 6) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า หมายถึง การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ที่ปรากฏในพื้นที่ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศ ขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว(2543: 6) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ(Responsibility) ในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ(Nature) เป็นหลัก มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment management) และการให้การศึกษา(Education) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ชูกุลัน อุณวิจิตร และคณะ(2546: 13) ได้ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม โดยชุมชนได้รับผลประโยชน์ ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นความรู้และความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่จะต้องไม่ละเลยวัฒนธรรม ชุมชนและสังคม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย(2546 :71) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเดินทางท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืนรวมทั้งก่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น

สถาบันฝึกวิชาการโรงแรมและกรท่องเที่ยว(ม.ป.ป.)กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้ ทำความเข้าใจใน ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเคารพระบบนิเวศวิทยารวมทั้งก่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น

เฮ็คเตอร์(Hector.อ้างถึงใน นภวรรณ ฐานะกาญจน.2545:5) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติที่ไม่ถูกรบกวน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ ชื่นชมและหาความเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พันธุ์พืชและสัตว์ป่าตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติเพื่อความเพลิดเพลินในการชื่นชมความงดงามของธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่มีลักษณะของการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นและการจัดการท่องเที่ยวนั้นไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2540) กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีองค์ประกอบหลัก (Key Element) 4 ประการ คือ

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ (Natural Base) เป็นหลัก ที่มี

เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่นั้น

2. เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable Management) เพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องมีความรับผิดชอบ ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่นและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วม เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น โดยหมายถึงการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการการท่องเที่ยว และในที่สุดแล้วท้องถิ่นสามารถควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ

สุรเชษฐ์ เศรษฐมาศ(อ้างถึงใน ชุกกลิ่น อุณวิจิตร และคณะ. 2546 :13)องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย การท่องเที่ยวที่เกิดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุดหรือไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเลย เน้นเรื่องธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นจุดประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม ไม่เน้นเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นจุดขาย ต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนที่มาเยือน สร้างจิตสำนึก เพิ่มพูนประสบการณ์ และการท่องเที่ยวต้องให้ผลตอบแทนกลับคืนแก่แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมาเยือน เช่นค่าผ่านเข้าชม ค่าเช่า เพื่อพื้นที่ จะได้นำรายได้กลับไปทำนุบำรุงสถานที่และเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

อรพิมพ์ (นามแฝง)(2545:14) กล่าวว่า ีว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วยการท่องเที่ยวทุกรูปแบบที่คำนึงถึง ธรรมชาติเป็นสำคัญ โดยนักท่องเที่ยวต้องรู้จักสังเกต ชื่นชมและเรียนรู้ธรรมชาติตลอดจนวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างๆที่มีอยู่ในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น เป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะมุ่งให้ความรู้โดยมีการสื่อความหมายธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น มีกิจกรรมที่จัดขึ้นให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก ๆ อย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่เป็นการจัดเฉพาะกิจหรือเป็นกรณีพิเศษ โดยผู้ประกอบการธุรกิจเป็นคนในท้องถิ่นและเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME) หรืออาจร่วมธุรกิจกับผู้ประกอบการต่างชาติเชิงธุรกิจหุ้นส่วนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการจัดการที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็น ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) สรุปองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ ที่เกี่ยวเนื่องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นหลัก (Identity or Authentic or Endemic or Unique) รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่นั้นด้วย

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible travel) ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม ที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการ เพื่อก่อประโยชน์ต่อท้องถิ่น โดยประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่ได้หมายความว่ารวมถึงการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการท่องเที่ยว และในที่สุดท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ซึ่งท้องถิ่นในที่นี้เริ่มจากระดับรากหญ้า (Grass root) จนถึงการปกครองท้องถิ่น และอาจรวมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน (Community participation - based tourism)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2540) กล่าวว่าองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีสิ่งที่ควรพิจารณา คือ การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การกระจายรายได้ เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการจัดการที่ช่วยลดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยขอสรุปว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
2. มีพื้นที่เป็นธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
3. มีองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความหมายและลักษณะของการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (อ้างถึงใน คณะกรรมการประเมินผลการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐ.2542:10) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการกิจกรรม
3. มีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ปทาน สุวรรณมงคล (2527 :83) กล่าวว่า ชุมชนมีส่วนร่วมใน 4 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ม.ร.ว.อภินันท์ รพีพัฒน์ (อ้างถึงใน เฉลียว บุรีภักดี.2545:16)การมีส่วนร่วมมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การพิจารณาปัญหา และจัดลำดับ

ความสำคัญของปัญหา

ขั้นที่ 2 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา

ขั้นที่ 3 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหา และพิจารณาแนวทาง วิธีการในการแก้

ปัญหา

ขั้นที่ 4 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา

ขั้นที่ 5 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมการพัฒนา

เฉลียว บุรีภักดี (2545:113-114) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมต้องเป็นไปในรูปที่ผู้รับการพัฒนาเข้ามามีส่วนกระทำให้เกิดการพัฒนา มิใช่เป็นผู้รับการพัฒนาตลอดไป ทั้งนี้เป็นการเกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาที่แท้จริงและถาวร

ประเสริฐ ภัทรมัย และคณะ (2546:32) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการนั้นสามารถเข้าไปมีบทบาทร่วมในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและประเมินผล การเข้าไปมีบทบาทเริ่มตั้งแต่การได้รับข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและตัดสินใจด้วยตัวเอง

ประชาชนอาจเข้าไปมีบทบาทระดับหนึ่ง หรือหลายระดับ โดยที่ความคิดและความต้องการของประชาชนถูกนำไปเป็นสาระส่วนหนึ่ง หรือทั้งหมดของนโยบาย เพื่อการพิจารณาอย่างรอบคอบ ผ่านการพิจารณาจากทุก ๆ กลุ่มที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญและจำเป็น คือ

1. เป็นการทำให้เกิดความโปร่งใสในการกำหนดการบริหารและการประเมินผลโครงการ
 2. เป็นการสร้างความถูกต้อง ครบคลุมข้อมูลข่าวสาร กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงาน ตลอดจนความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ
 3. เป็นการสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยที่การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่ใกล้เคียงตรงกับความเป็นจริง และมีความเข้าใจที่ดีขึ้นระหว่างกัน
 4. เป็นกระบวนการที่ทำให้ข่าวสาร ความคิด ความรู้สึก มีความหลากหลายและสมบูรณ์มากขึ้น
 5. ทำให้ประชาชนรู้สึกผูกพันและมีส่วนเป็นเจ้าของ
 6. เป็นกระบวนการตอบสนองปัญหาและความต้องการของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้เพราะแนวคิดพื้นฐานตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า “ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโครงการของรัฐ และโครงการที่รัฐจัดให้มีขึ้นจะต้องมีการพิจารณาอย่างเป็นธรรมและโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลเสียจะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเป็นธรรมและเป็นพิเศษ
- พันธุ์ทิพย์ รามสูต (2540:1-3) กล่าวถึงการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมและกลวิธีที่สนับสนุนความพยายามของบุคคลและกลุ่มบุคคลและขบวนการเคลื่อนไหวที่ทำทลายต่อต้านความไม่เสมอภาคในสังคม และเป็นความพยายามที่จัดการเอารัด เอาเปรียบโดยการวิจัยแบบมีส่วนร่วมจะแสดงบทบาทของผู้ปลดปล่อยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการ ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในปัญหาสังคมอย่างจริงจัง และเอาชนะปัญหาเท่านั้น กระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมคือ การทำงานวิจัย ร่วมกันระหว่างนักวิจัยภายนอกกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็น นักวิจัยภายใน ประกอบด้วย 3 กระบวนการที่สัมพันธ์กัน คือ

- 1.การค้นหาปัญหาและประเด็นปัญหาร่วมกันโดยการร่วมมือของกลุ่มที่เกี่ยวข้องตลอดกระบวนการ
- 2.การวิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ร่วมกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการวิจัย

และพัฒนาความเข้าใจปัญหาและปัจจัยที่เป็นสาเหตุเกี่ยวข้องทั้งในแง่สังคมวัฒนธรรมร่วมกัน

3.การปฏิบัติการร่วมกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการวิจัยมุ่งการแก้ปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

แชปปีน(Chapin .1977 :317) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนทางสังคมได้จากลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงออก คือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การเสียสละเงินทอง, วัตถุสิ่งของ, เวลา และแรงงาน

ไวท์(White.1982 : 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำและทำอย่างไร

มิติที่ 2 การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ

มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

จากความหมายและลักษณะของการมีส่วนร่วมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองนั้น กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องเป็นความต้องการของประชาชน การมีส่วนร่วมจะเริ่มตั้งแต่การคิดค้นปัญหา การตัดสินใจว่าจะทำอะไร มีการดำเนินการร่วมกันและแบ่งปันผลประโยชน์ โดยไม่มีการบีบบังคับและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาสรวมถึงความรู้ความสามารถของแต่ละคน โดยมีลักษณะของการแสดงออกในการมีส่วนร่วมคือ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การเสียสละเงินทอง สิ่งของ เวลา และแรงงาน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมแบบกิจกรรมความคิดเห็นของกลุ่ม (FOCUS GROUP DISCUSSION)

ปารีชาติ วลัยเสถียร (2543:105-106) ให้ความหมายของ FOCUS GROUP หมายถึง การสนทนากลุ่ม ๆ ละ 6-12 คน การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการศึกษาชุมชน ที่เป็นการสนทนากันในบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีการวางแผนและเตรียมการ โดยเรื่องที่สนทนานั้นจะต้องเป็นเรื่องที่กลุ่มให้ความสนใจ มีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้จุดประเด็นเพื่อชักจูงให้บุคคลในกลุ่มแสดงความคิดเห็นได้อย่างลึกซึ้งและละเอียดที่สุดเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยองค์ประกอบในการจัดสนทนากลุ่มมีดังนี้

1.บุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.1ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จะต้องเป็นผู้พูดและฟังภาษาท้องถิ่นได้ดี มีบุคลิกดี สุภาพ อ่อนน้อม มีมนุษยสัมพันธ์ดีและต้องรู้ความต้องการหรือวัตถุประสงค์ของชุมชน

1.2 ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note taker)

1.3 ผู้ช่วย (Assistant) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่จัดเตรียมสถานที่ และบันทึกเสียง

2 แนวทางในการสนทนากลุ่ม ควรต้องจัดแนวทางในการสนทนากลุ่ม มีการจัดลำดับหัวข้อในการสนทนา

3 อุปกรณ์สนาม ที่ควรเตรียมไว้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เทปเปล่า ถ่านวิทยุ สมุดบันทึก และดินสอ

4.แบบฟอร์มสำหรับคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

5.ส่งเสริมสร้างบรรยากาศ โดยการมีเครื่องดื่ม ของขบเคี้ยว บุหรี่ เพื่อสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเอง

6.ของสมนาคุณแก่ผู้เข้าร่วมสนทนา เพื่อเป็นการตอบแทนผู้เข้าร่วมสนทนา

7.สถานที่และระยะเวลา อาจจะเป็นบ้าน ศาลาวัด ใต้ร่มไม้ ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ห่างไกลจากความพลุกพล่าน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้มีสมาธิในเรื่องต่างๆที่กำลังสนทนากัน ส่วนระยะเวลาไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมงต่อ 1 กลุ่ม

เจเลียว บุรีภักดี (2545: 259) สรุปไว้ว่า FOCUS GROUP หรือ กิจกรรมความคิดเห็นกลุ่ม คือ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลเพื่อหาข้อสรุป นำไปสู่การวางแผนที่ดี องค์ประกอบความเห็นของกลุ่ม ได้แก่ บุคคลที่ร่วมสนทนากลุ่มไม่ต่ำกว่า 6-12 คน พิธีกรที่จะต้องรู้พื้นที่และขอบเขตของชุมชน ส่วนบทบาทของบุคคลในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. พิธีกร (Moderator/Facilitator) เป็นผู้จุดประเด็นหรือชักจูงให้ผู้ร่วม สนทนา แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

2. บุคคลเป้าหมายของการสนทนา (Discussant) ทำหน้าที่พูดคุยแสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามต่างๆ

3. ผู้จดบันทึกการสนทนา ทำหน้าที่ในการให้หมายเลข กำกับ Discussant และทำหน้าที่จดอย่างเดียว ห้ามมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4. ผู้ช่วย ทำหน้าที่ควบคุมเทปอำนวยความสะดวกและดูแลแก้ปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้น

ความหมายของความปลอดภัย

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์ (2530: 19) ให้ความหมายของ ความปลอดภัย หมายถึง การปราศจากภัยในปัจจุบัน และรวมถึงการปราศจากภัยที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย

โสภณ เสือพันธ์ (2530 : 2) กล่าวไว้ว่า ความปลอดภัย คือ วิถีทางที่สิ่งมีชีวิตในโลกนี้พึงปรารถนา ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ย่อมต้องการความปลอดภัยทั้งสิ้น

อำพล ชื่อดรง (2543 : 2) กล่าวว่า ความปลอดภัย หมายถึง ความปราศจากความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ ความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องพร้อมใจกันทำ ทุกคนต้องให้ความสนใจและช่วยกันรักษาความปลอดภัย จนเกิดเป็นจิตสำนึกที่ไม่ต้องให้ใครมาสั่งให้ทำ สิ่งที่จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยได้ คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ช่วยกันคิด ช่วยกันหาวิธี และร่วมมือกันอย่างมีระบบ และทำอย่างสม่ำเสมอ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความปลอดภัย หมายถึง การปราศจากภัย จากความเสี่ยง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนหรือแม้กระทั่งสัตว์ต้องการ สิ่งที่จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยได้เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องให้ความสนใจ ช่วยกันคิด หาวิธีการ และร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยขึ้นในสังคม

ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

ราณี อิศัยกุล (2544 :226-229) กล่าวถึง ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว สาเหตุของความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และมาตรการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ไว้ดังนี้

ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีการจัดการด้านความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชม จึงจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่นและชุมชนตามมา

สาเหตุของความไม่ปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวอาจประสบภัยซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1. อาชญากรรม หมายถึง อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากโจรผู้ร้าย เช่น การล้วงกระเป๋า ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกายนักท่องเที่ยว
2. การประสบอุบัติเหตุ ที่เกิดจากความประมาทหรือขาดความระมัดระวังในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งที่เกิดจากผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ เช่น พนักงานขับจักรยานพาหนะต่าง ๆ และที่เกิดจากนักท่องเที่ยวเอง เช่น ในการปีนภูเขา น้ำตก และการว่ายน้ำ

3. สาธารณสุข หมายถึง การการเกิดโรคภัยไข้เจ็บขณะท่องเที่ยว หรือปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการขาดสาธารณสุขที่มีมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ในอาหารและน้ำ และจากโรคติดต่อที่แพร่หลายอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น โรคมาเลเรีย โรคไวรัสในตับ

4. ภัยธรรมชาติ หมายถึง ภัยธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวที่มีโอกาสเกิดได้ตามธรรมชาติ ตามฤดูกาล เช่น น้ำท่วม ดินถล่ม ไฟไหม้ป่า

5. การหลงทาง ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ไม่มีผู้นำทาง นักท่องเที่ยวอาจจะหลงทางได้

6. พืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว ความไม่ปลอดภัยจะเกิดขึ้นได้ในการที่มีการเหยียบหรือพยายามทำร้ายสัตว์ การส่งเสียงดังเกินควรในป่า การเค็ดหรือทำลายพืชพันธุ์ไม้ในป่า

ในส่วนของการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว กล่าวไว้ว่า การรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว เป็นหน้าที่ของภาครัฐและเอกชนที่ควรพิจารณาดำเนินมาตรการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับสาเหตุแห่งภัย ดังนี้

มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านอาชญากรรม

1.1 จัดตั้งจุดตรวจและหน่วยรับแจ้งเหตุในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริเวณที่มีความเสี่ยงสูงต่อการโจรกรรม เช่น บริเวณร้านขายสินค้า

1.2 จัดฝึกอบรมอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายในแหล่งท่องเที่ยวให้คอยสอดส่องดูแลลดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปตามพื้นที่ตามความเหมาะสม

1.3 จัดทำป้ายเตือนนักท่องเที่ยวในบริเวณที่มีความเสี่ยงจากโจรผู้ร้าย

1.4 จัดทำแผนพบเตือนนักท่องเที่ยวถึงอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวระมัดระวังตัวเกี่ยวกับภัยที่อาจเกิดต่อชีวิตและทรัพย์สิน

2. มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ

2.1 จัดทำป้ายเตือน ป้ายชี้แจงเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดการระมัดระวังขณะเที่ยวชม

2.2 จัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อทำหน้าที่คอยเตือน ในขณะเดียวกันก็คอยเฝ้าดูแลพื้นที่ด้วย

2.3 จัดฝึกอบรมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย พร้อมวัสดุอุปกรณ์การกู้ภัยประจำไว้ในจุดที่สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้สะดวกที่สุด

2.4 สร้างสิ่งป้องกันถาวร เพื่อป้องกันอันตรายตามความเหมาะสม เช่น ราวบันไดและรั้วกันสำหรับทางเดินขึ้นเขา สะพานข้ามลำน้ำ

2.5 จัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นในจุดที่เหมาะสมเพื่อให้การปฐมพยาบาลแก่ผู้ประสบเหตุ

2.6 กำหนดมาตรการควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจนำเที่ยว

3. มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านสาธารณสุข

3.1 กำหนดมาตรการควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มให้ประกอบการภายใต้สุขอนามัยและตามกฎหมาย

3.2 ตรวจสอบร้านอาหารที่มีสุขลักษณะดี และประกาศเป็นร้านที่รับรองความสะอาด เช่น โครงการ Clean Food, Good Taste โครงการร้านอาหารสะอาด

3.3 รักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น จัดถังขยะไว้ให้ทั่วบริเวณและกำจัดขยะให้ถูกวิธี และจัดเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

4. มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านธรรมชาติ

4.1 จัดตั้งหน่วยกู้ภัยในบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภัยธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ป่า ดินถล่ม

4.2 จัดหาและเตรียมอุปกรณ์กู้ภัยติดตั้งไว้ตามจุดเสี่ยงต่างๆ ตามความเหมาะสมกับภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น เช่น เขื่อน บันไดลิง

4.3 อบรบอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัย ณ จุดที่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก

4.4 จัดให้มีหน่วยบรรเทาสาธารณภัยลาดตระเวนตามจุดเสี่ยง หรือกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีโอกาสเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ

4.5 ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยที่สามารถรับรู้กันได้ทั่วถึงภายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเตือนล่วงหน้าก่อนที่ภัยธรรมชาติจะถึงตัว

4.6 ติดตั้งระบบเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภัยธรรมชาติ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา หน่วยป้องกันไฟป่า กรมป่าไม้

5. มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการลมหงทาง

- 5.1 ปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวก่อนการเที่ยวชมภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับพื้นที่
- 5.2 จัดฝึกอบรมอาสาสมัคร เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำทางนักท่องเที่ยว
- 5.3 จัดทำป้ายสื่อความหมายหรือนำทางทุกระยะในแหล่งท่องเที่ยว
- 5.4 จัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วยมาตราส่วนและทิศทางที่ถูกต้อง
- 5.5 ควบคุมดูแลการนำชมแหล่งท่องเที่ยวโดยมัคคุเทศก์ ให้ถูกต้องและเหมาะสม
- 5.6 จัดทำหรือก่อสร้างสิ่งกีดขวาง ป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวหลุดออกไปจากแหล่งท่องเที่ยวได้
6. มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านพืชและสัตว์ภายในแหล่งท่องเที่ยว
 - 6.1 ปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวให้ทราบล่วงหน้าว่าภายในแหล่งท่องเที่ยวมีพืชและสัตว์อะไรบ้างที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อนักท่องเที่ยว
 - 6.2 ทำป้ายประกาศเตือน ณ จุดที่มีพืชหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว และกิจกรรมอะไรบ้างที่ไม่ควรทำเพราะอาจเกิดอันตรายตามมาได้
 - 6.3 จัดเจ้าหน้าที่อาสาสมัครคอยเฝ้าระวังดูแลจุดที่อาจเกิดอันตราย จัดทำรั้วกันไม่ให้นักท่องเที่ยวรบกวนหรือทำลายพืชและทำร้ายสัตว์ระหว่างเที่ยวชม ในขณะเดียวกันเป็นการช่วยป้องกันไม่ให้สัตว์ทำร้ายนักท่องเที่ยว

ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ

ในการเดินทางท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักท่องเที่ยวจะต้องศึกษาถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ ตลอดจนต้องเชื่อฟังคำแนะนำของมัคคุเทศก์ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของตัวนักท่องเที่ยวเอง

การล่องแก่ง

คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือตามแผนงานเงินกู้เพื่อการท่องเที่ยว (2543: 147-149) กล่าวถึง การล่องแก่ง ไว้ว่า เป็นการเดินทางไปตามสายน้ำด้วยแพที่ทำจากไม้ไผ่ ซึ่งผูกติดกันแล้วลอยอยู่บนผิวน้ำแพที่ใช้ล่องแก่งทั่ว ๆ ไป เป็นแพไม้ไผ่ยาวประมาณ 3 หรือ 4 วา แล้วแต่ความต้องการของคนล่องว่าต้องการขนาดไหน ในการเตรียมของไปล่องแก่งจะเน้นในเรื่องเครื่องป้องกันอุปกรณ์ไม่ให้เปียกน้ำ เช่น เสื้อผ้ารวมถึงสิ่งของทุกชิ้นที่คาดว่าจะเปียกน้ำควรใส่ถุงพลาสติก

2 ชั้น แล้วขัดไว้ในเปือกที่และจัดการรดเพื่อให้เรียบร้อย นอกจากนั้นอุปกรณ์สำคัญ เช่น กล้องถ่ายรูป ควรจะหากล่องพลาสติกกันน้ำเอามาใส่อีกชั้นหนึ่ง

ข้อควรปฏิบัติในการเดินทางล่องแก่งด้วยไม้ไผ่

ก่อนจะไปล่องแก่งควรเตรียมตัวสำหรับการเดินทางให้เหมาะสมเพื่อให้ได้รับความสนุกสนาน ความปลอดภัย โดยไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ต้องติดต่อขออนุญาตเดินทาง เข้าไปในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ถูกต้อง เช่นการขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ หน่วยงานที่ดูแลพื้นที่นั้นด้วย
2. การล่องแก่งเป็นกิจกรรมประเภทท่องเที่ยวธรรมชาติถึงการผจญภัย จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญระมัดระวังอย่างยิ่งในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยเลือกใช้บริการที่มีการจดทะเบียนธุรกิจ นำเที่ยว และตรวจสอบรายการท่องเที่ยว ข้อตกลงต่าง ๆ ให้เรียบร้อย เช่นการประกันภัยเครื่องมือ อุปกรณ์ที่มีการให้บริการ
3. การเตรียมตัวท่องเที่ยวทางน้ำควรเลือกเสื้อผ้าที่เหมาะสม เช่นกางเกงขาสั้น และเสื้อผ้าที่แห้งง่าย รองเท้าแตะที่มีสายรัด หากมีการเดินป่าร่วมด้วยจำเป็นต้องเตรียมรองเท้าผ้าใบอีกคู่หนึ่ง ในช่วงฤดูหนาวควรมีเสื้อแจ็คเก็ต ผ้ากันลมไว้ใส่กันหนาวช่วงที่ล่องแก่งด้วย
4. เสื้อผ้า อุปกรณ์สำหรับพักผ่อน กล้องถ่ายภาพ และของใช้ต่าง ๆ ควรใส่ถุงพลาสติกหรือถุงกันเปียกให้เรียบร้อย การเตรียมสัมภาระต่าง ๆ นำไปเฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ เพราะพื้นที่ขนสัมภาระจำกัด
5. ในการล่องแก่งควรศึกษาข้อปฏิบัติการพายเรือ พยายามมีส่วนร่วมในการเดินทางอย่างดี ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของกัปตันเรือ และมัคคุเทศก์
6. หากมีการรับประทานอาหาร หรือไปประกอบอาหารในป่า ควรเลือกรายการอาหารที่สะดวกง่าย และหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องกระป๋อง กล้องโฟม ขวดน้ำพลาสติก เพื่อลดขยะลดมลพิษ ควรดูแลความสะอาดให้พื้นที่กลับสู่สภาพเดิมให้มากที่สุด

ในส่วนของการล่องแก่งด้วยเรือยาง นอกจากข้อควรปฏิบัติตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ที่สำคัญจะเน้นที่อุปกรณ์ในความปลอดภัยพื้นฐาน เช่น เสื้อชูชีพ หมวกนิรภัย เสื้อชูชีพจะช่วยพยุงตัวให้ลอยเหนือน้ำ ส่วนหมวกนิรภัยจะช่วยป้องกันศีรษะกระแทกกับหินกรณีที่ตกจากเรือ และยังช่วยป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุไม้พายของคนข้างหลังตี

๙. ๗๖๒๖

เลขทะเบียน	124723
วันที่	- 2 ก.พ. 2548
เลขหมู่หนังสือ	๗๓
	๑๖.๑๕

๑๖๐๓๕

เมื่อตกไปในน้ำให้พยายามตั้งสติให้คืออย่าตกใจ รีบว่ายเข้าหาเรือหรือเข้าฝั่งให้เร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการบาดเจ็บที่จะเกิดขึ้นจากกระแสน้ำที่พัดพาตัวให้ไปตกอีกแห่งหนึ่ง

เมื่ออยู่ในน้ำ ให้พยายามลอยตัวอยู่เหนือน้ำในลักษณะท่านอนหงาย งอขาทั้งสองข้างขึ้นเล็กน้อยให้อยู่ระดับผิวน้ำ เสื้อชูชีพจะช่วยพยุงตัวเราให้ลอย พยายามให้ขาไปข้างหน้าขณะที่ไหลไปตามกระแสน้ำ ค่อย ๆ เตะขาอย่างช้า ๆ เพื่อชะลอความเร็วและป้องกันตัวเองจากการกระแทกกับแก่งหิน

การเดินทางเส้นทางชนิดต่าง ๆ

เสริมสกุล โทณะวนิก(2542: 48-49) กล่าวไว้ดังนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง การปีน หรือการไต่ ในเส้นทางอย่างไร อย่ารีบเดิน ให้เดินก้าวไปอย่างสม่ำเสมอ หลีกเลียงกิจกรรมที่ออกแรงหักโหม นอนให้เพียงพอ มีการหยุดพักเดิน 10 นาที ทุก ๆ ชั่วโมง ระวัง ดูแลรักษาเท้า สวมถุงเท้า ถ้าเกิดอาการเจ็บเท้าระหว่างเดินให้หยุดดูแลรักษา อย่าให้เจ็บมากจะกลายเป็นอุปสรรค หากมีรอยพองอย่าแกะให้แตก หากรอยพองแตกเองให้ทำความสะอาดฆ่าเชื้อ แล้วใช้ผ้าพันแผลพันไว้

เส้นทางที่เป็นสันเขา จะเดินได้ง่ายกว่าหุบเขา ทางเดินบนสันเขามักเป็นทางเดินของชาวเขา สัตว์ป่า ทางเดินมักจะตัดกันสลับสนับทึบที่จะรักษาทิศทางเดินตลอดเวลาได้ อาจทำให้หลงทาง

เส้นทางที่เป็นลำห้วย ลำห้วยเป็นแหล่งน้ำ ไม่ค่อยมีสัตว์สนับทึบ และอาจเป็นทางนำไปสู่หมู่บ้านท้องถิ่นได้ แต่ขณะเดินต้องระวังปลัด หนอง ทางเดินตามลำห้วยมักมีต้นไม้ขึ้นรกตามริมชายฝั่งทำให้สังเกตภูมิประเทศได้ยาก

เส้นทางเดินในป่าทึบ ต้องค่อย ๆ แหวกตัดผ่านดงไม้ที่หนาทึบ ซึ่งมักมีเสียงสัตว์ร้องตกใจเมื่อพบเห็นคน โดยเฉพาะกระรอกและนก ขณะเดินต้องระวังกิ่งไม้และหนามเกี่ยวผิวหนังเป็นแผล หรือเป็นอันตรายต่อดวงตา(ถ้าสวมเสื้อแขนยาว สวมหมวก และแว่นตา จะช่วยป้องกันได้มาก) ใน การเดินทางป่าทึบต้องหยุดพักบ้างเป็นครั้งคราว การใช้มัดพินไม้พุ่มหรือเถาวัลย์ควมพินขึ้นด้านบน เพราะจะมีเสียงดังน้อยกว่าการพินลง การเดินอาจใช้ไม้เท้าที่ทำจากต้นไม้เล็ก ๆ ยาวประมาณ 6 ฟุต ช่วยพยุงตัวหรือปีนป่าย จะไม่ลื่นล้มง่ายและยังช่วยผ่อนคลายน้ำหนักตัว ช่วยให้ไม่เมื่อยเร็ว ในป่าทึบ มักจะทางเดินของสัตว์ที่เรียกว่า ค่านสัตว์ ซึ่งจะเป็นทางเดินที่คดเคี้ยววกวนมาก แต่นำไปสู่แหล่งน้ำหรือที่โล่งได้ ขณะเดียวกันก็มักจะเป็นเส้นทางที่พาให้ห่างออกไปจากเส้นทางคมนาคมหรือชุมชน เพราะธรรมชาติของสัตว์จะหนีมนุษย์

ข้อแนะนำในการใช้เส้นทางเดินป่า

สมโภชน์ ศรีโกสามาตร(2539: 19) กล่าวว่าไว้ว่าการใช้เส้นทางเดินป่า มีสิ่งที่ควรจดจำ และปฏิบัติคือ

1. เส้นทางเดินป่าค่อนข้างที่จะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล และการเจริญเติบโตของพันธุ์ไม้ ในหลายพื้นที่จะมีต้นไม้ล้มขวางทางทำให้ดูเหมือนทางขาด ให้เดินอ้อมบริเวณต้นไม้ล้มและหาทางขาดที่หายไปให้พบ
2. สีสี่ที่ป้ายบนต้นไม้ตามเส้นทางเดินป่าแต่ละเส้นมีระยะห่างกันประมาณ 20- 30 เมตร
3. ผู้ที่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการเดินป่าก็สามารถเดินป่าในเส้นทางเดินป่าแต่ละเส้นได้โดยไม่มีปัญหา แต่ควรสังเกตสีที่ป้ายไว้ตามทาง ถ้าหลงทางให้ย้อนกลับไปหาต้นไม้ต้นสุดท้ายที่เดินผ่านไปและมีสีป้ายอยู่ และพยายามหาเส้นทางเดินป่าให้ได้
4. ถ้าต้องการเดินป่าคนเดียว ให้บอกคนที่รู้จักหรือใครก็ได้ว่าจะไปเดินเส้นทางไหน และคาดว่าจะใช้เวลาในการเดินป่าสักกี่ชั่วโมง ถ้าไม่แน่ใจอาจจะขอให้เจ้าหน้าที่อุทยาน ฯ นำทางให้
5. ถ้ามีเข็มทิศให้นำติดตัวไปด้วย จะเป็นการดีถ้ามีการเตรียมอาหารและน้ำติดตัวไปในกรณีที่เกิดทางไกลหน่อย และจะเป็นการดีมากถ้าเตรียมยากันขูดซึ่งไม่มีส่วนผสมของดีดีที่ติดตัวไปด้วยในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมซึ่งเป็นช่วงหน้าฝน ยาดังกล่าวนอกจากจะกันขูดแล้ว ยังใช้ฉีดเพื่อไม่ให้ทากที่อยู่ตามพื้นดินไต่ขึ้นไปตามลำตัว
6. การเดินป่าหน้าหนาวระหว่างเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ มักจะเจอเห็บซึ่งอยู่ตามขอนไม้ๆ เห็บดังกล่าวจะมีขนาดสีแดง เรียกว่า เห็บลม บางชนิดมีขนาดใหญ่ ถ้าถูกกัดหลายตัวอาจเป็นไข้ ให้หมั่นตรวจดูเห็บตามกางเกง และเสื้อผ้าวางหว่างเดินป่า และเมื่อกลับถึงบ้านควรตรวจสอบให้ละเอียดอีกครั้ง
7. อย่าทิ้งเศษขยะหรือสิ่งของใด ๆ บนเส้นทางเดินป่า

ข้อแนะนำเมื่อพบช้างบนถนนในอุทยานแห่งชาติ

คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือตามแผนงานเงินกู้เพื่อการท่องเที่ยว (2543: 121) กล่าวถึงการเดินทางไปท่องเที่ยว บางครั้งเราอาจจะต้องพบกับช้างที่ออกมาหากินบริเวณริมถนนในอุทยานแห่งชาติ เมื่อพบเหตุการณ์ดังกล่าว มีข้อแนะนำ ดังนี้

1. หยุดรถให้ห่างจากช้างอย่างน้อย 20 เมตร หากช้างเดินเข้าหาให้เคลื่อนรถหนี จนกว่าช้างจะหลบจากถนนจึงเคลื่อนรถผ่านไป

2.อย่าใช้เตรรดหรือส่งเสียงดังรบกวนช้างหรือไล่ช้าง เพราะอาจทำให้ช้างโกรธและตรงเข้ามาทำร้ายได้

3.ให้ติดเครื่องยนต์ไว้เสมอ เพื่อให้สามารถเคลื่อนรถได้ทันที

4.หากพบช้างในเวลากลางคืน ให้เปิดไฟรดไว้เสมอเพื่อให้สามารถสังเกตอาการของช้างและระยะระหว่างรถกับช้างได้โดยสะดวก

5.งดการใช้แฟลชถ่ายรูป เพราะอาจทำให้ช้างตกใจและตรงเข้าทำร้ายได้

6.เมื่อตกอยู่ในวงล้อมของช้าง ตั้งสติให้มั่น หากเป็นเวลากลางคืนให้ใช้ไฟสูง แล้วเคลื่อนรถไปในทางที่มีช้างอยู่น้อย แม้บางครั้งจำเป็นต้องเข้าใกล้หรือเบียดโขลงช้างไปก็ตามอย่าดับเครื่องยนต์และปิดไฟรดเป็นอันขาด

7.ปกติช้างจะวิ่งไล่ผู้รบกวนเป็นระยะทางสั้น ๆ เพียง 2-3 ครั้ง หากตามผู้รบกวนไม่ทันก็จะหยุดตาม

8.เมื่อช้างอารมณ์ดีจะไม่ทำร้ายแม้จะวิ่งเข้าใกล้ก็ตาม แต่หากช้างโกรธหรือไม่พอใจสิ่งใด เช่นช้างแม่ลูกอ่อน อาจตรงเข้าทำร้ายผู้รบกวนได้ในระยะใกล้ จึงควรสังเกตอารมณ์และอาการของช้างไว้ประกอบการตัดสินใจด้วยเสมอ

ข้อแนะนำในการแต่งตัวไปเดินป่า

โจ้ย บางจาก (2543: 53-71) กล่าวว่าเครื่องแต่งกายในการเดินป่าแตกต่างจากชุดที่ใช้ในการเดินทางทั่ว ๆ ไป เสื้อผ้าที่ให้ความอบอุ่นในยามเช้า พอตกลาย ๆ ก็อาจเปียกน้ำ ทำให้ข้อพับต่าง ๆ ในร่างกายเกิดบาดแผล จนเป็นผื่น แสบและคันได้ เครื่องนุ่งห่มจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับคนที่เดินทางเข้าป่า จึงมีข้อแนะนำสำหรับการเดินทางเข้าป่าในฤดูฝน ดังนี้

เสื้อที่ใช้สวมใส่ควรเป็นเสื้อแขนยาวที่หนาและหลวมพอสมควร สวมทับเสื้อยืดในลักษณะปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ผ้าที่หนาจะช่วยป้องกันลมและความเย็นเมื่อเดินในที่ร่ม และยังป้องกันหนามแหลม แมลงสัตว์กัดต่อยได้ดี

กางเกงที่ใส่เมื่อต้องเดินเท้าระยะไกล ควรเลือกกางเกงที่หลวมกว่าปกติเล็กน้อย และมีสายปรับขนาดเอว

เข็มขัด หรือสายรัดเอวในที่นี้หมายถึงเป็นอุปกรณ์หนึ่งในชุดแต่งกายข้าราชการตำรวจ ทหาร ที่หลวงแจกให้ ทำมาจากผ้าใบที่มีความเหนียวเป็นพิเศษ สามารถรับแรงดึงของน้ำหนักได้มาก

มีขนาดความยาวแล้วแต่จะเลือกใช้ เพราะสามารถปรับขนาดรอบเอวได้ ในส่วนประโยชน์อื่น ๆ ของ เข็มขัดผ้าใบ คือ ใช้ทำบันไดลิงหรือทำบ่วงคล้องต้นไม้ในการห้อยโหนตัว

ถุงกระทิง เป็นชื่อถุงเท้าชนิดหนึ่งที่คนเดินป่ามีไว้ใช้งาน ออกแบบมาใช้ครั้งแรกโดยแม่บ้านที่ทำงานในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยการลอกเลียนรูปร่างมาจากลักษณะ เค้นของวัวกระทิงป่า ที่เป็นสัตว์กีบขนาดใหญ่ มีขนตามลำตัวสีดำ มีจุดเด่นในรูปร่างตรงส่วนขาที่ มองดูเหมือนว่ามันสวมถุงเท้าสีขาว และสะอาดอยู่ตลอดทั้งที่สัตว์ชนิดนี้ชอบนอนแช่ปรัก แม่บ้านคน ดังกล่าวจึงได้สันนิษฐานว่า กระทิงมันต้องคอยดูแลทำความสะอาดขนสีขาวที่เป็นถุงเท้าของมันเสมอ จึงได้หาวิธีให้คนเดินป่าสามารถมองหา ตัวหาก ได้อย่างรวดเร็วเวลาที่เดินป่าเป็นระยะทางไกล ๆ ด้วยภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ชอบสังเกตธรรมชาติอยู่เป็นประจำ เธอจึงทดลองตัดถุงกระทิงคู่แรกขึ้น โดยให้สามีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าทดลองใช้ ถุงกระทิง จึงกลายมาเป็นถุงเท้ากันทากยอดนิยมจน ถึงในปัจจุบัน

รองเท้าเดินป่า ที่ใช้ในฤดูฝนควรเป็นรองเท้าผ้าใบที่พื้นรองเท้ามีดอกเล็กและกว้างเต็มผิว สัมผัส ใช้สวมใส่เวลาเดินทางและถอดฝึกลม - ผิงไฟเมื่อถึงที่พัก โดยมีการสับเปลี่ยนกับรองเท้า ฟองน้ำ และรองเท้าฟองน้ำยังสามารถใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ยามจำเป็นได้อีกด้วย เช่น ใช้ทำเหยื่อ ตกปลาขนาดใหญ่ตามวังน้ำ ใช้ทำหุ่นลอยเพื่อตกปลาขนาดเล็ก ใช้แทนจี่ได้หรือเทียบไซในการจุดไฟ หรือใช้เป็นเบาะรองเอวกันเปื้อกระแทกหลังได้ออย่างดี ดังนั้น ทุกครั้งที่เข้าป่าควรมีรองเท้าฟองน้ำไป ด้วย เพราะเปรียบเสมือนมียางอะไหล่ประจำตัวเวลาเดินทางไกล

หมวก การสวมหมวกของคนเดินป่าก็เพื่อป้องกันหัว ปกป้องใบหน้าหรือหนังหัวจากกิ่ง ไม้ หรือหนามแหลมคมที่จะทำอันตราย นอกจากนั้นแล้วหน้าที่ของหมวกถูกใช้ในป่าในฐานะเครื่อง ปกป้องร่างกายจากแมลงนักล่าประเภท ต่อ - แตนทุกชนิด ที่ชอบต่อยดีทำร้ายชีวิตอื่น ๆ บริเวณหัว เป็นเป้าหมายหลัก ดังนั้นคนที่เดินทางเข้าป่าจะต้องสวมหมวกหรือโพกผ้าอยู่ตลอดเวลา ส่วนหมวกที่ ไม่นำใช้ในการเดินป่าคือ หมวกปีกกว้าง ที่มีปีกบังแดดยื่นยาวออกไป เพราะจะเป็นอุปสรรคในการ มองเห็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้และที่อยู่เหนือศีรษะ ทำให้มองไม่เห็นภัยที่อยู่ใกล้ตัวได้

คำแนะนำเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางทางน้ำ การลงเล่นน้ำ อันตรายต่าง ๆ ในการว่ายน้ำ อันตรายจากสิ่งมีชีวิตใต้น้ำ รวมถึงสัญญาณและสัญลักษณ์ที่ควรทราบ

ผู้เดินทางโดยทางเรือเป็นประจำควรที่จะสามารถว่ายน้ำได้ เพื่อช่วยตัวเองหรือผู้อื่น ไม่ควร แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่คับ หนา หรือมีน้ำหนักมาก เช่น กางเกงยีนส์ รองเท้าที่ถลอกยาก ไม่ควรนำ

สัมภาระติดตัวมากเกินไปจนความจำเป็น และจัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ ไว้ในสถานที่ที่ทางเรือจัดไว้ให้ จัดเตรียม น้ำ อาหาร ยา และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเดินทางระยะไกล สิ่งของหรือเอกสารสำคัญ เช่นบัตร ประจำตัว หนังสือเดินทาง กล้องถ่ายรูปควรพินึกกันน้ำให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันการชำรุดเสียหาย และควรระมัดระวังในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้(กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว.ม.ป.ป.ก)

- 1.หลีกเลี่ยงการนำผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เดินทางไปกับเรือ
- 2.การรอลงเรือ อย่าขึ้นคอบนโป๊ะ เพราะเมื่อมีคนจำนวนมากอาจพลิกคว่ำได้
- 3.ในการลง หรือขึ้นจากเรือไม่ควรกระโดดในขณะที่เรือยังเข้าเทียบท่าไม่เรียบร้อย
- 4.ไม่ควรโดยสารเรือที่มีสภาพชำรุด หรือบรรทุกผู้โดยสารเกินอัตรากำหนด
- 5.เมื่อลงเรือแล้ว ให้นั่งบริเวณที่นั่งที่ทางเรือจัดไว้ให้ ไม่ควรเดินไปเดินมา
- 6.ควรสวมเสื้อชูชีพ หรือนำมาไว้ใกล้ๆ ตัว พร้อมทั้งดูทางออกให้เรียบร้อย
- 7.อย่าตื่นตกใจเมื่อเรือเอียง หรือโคลง พยายามยึดจับพนักที่นั่งให้มั่น อย่าให้ลื่นไถลไปรวมทางกราบที่เอียง ส่วนผู้ที่อยู่ทางกราบที่เอียงให้นั่งนิ่ง ๆ อย่ากลัวเปียกน้ำ
- 8.จะต้องไม่กลัวเปียกน้ำ กลัวแดดร้อน เพราะในการขยับตัวเพื่อหลบฝนน้ำหรือแสงแดด ถ้าเป็นเรือเล็กจะทำให้เสียการทรงตัว
- 9.ผู้ที่ไม่เคยเดินทางทางเรือ และผู้ที่มีอาการเมาคลื่น ควรนำถุงพลาสติกติดตัวไปด้วย หากเมาคลื่นให้นั่งพักบริเวณที่อากาศถ่ายเทสะดวก และมองไปที่หมาย โกลด ๆ
- 10.ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรกินยาแก้เมาคลื่น เพราะเป็นยากล่อมประสาททำให้เกิดอาการง่วงซึม
- 11.เมื่อเดินทางเป็นหมู่คณะ ควรมีการตรวจนับจำนวนอยู่เสมอ
- 12.เชื่อฟังคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ประจำเรือ หรือหัวหน้าคณะเดินทาง
- 13.อย่ากีดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำเรือ
- 14.ไม่ควรดื่มสุรา หรือของมึนเมาขณะเดินทาง
- 15.ไม่ควรเดินทางในเวลากลางคืนถ้าไม่จำเป็น เพราะเรืออาจล่มในขณะที่เรานอนหลับได้
- 16.ไม่ควรเดินทางไปในบริเวณที่มีโขดหินใต้น้ำ หรือบริเวณที่มีกระแสน้ำแรง ควรศึกษาภูมิประเทศและเส้นทางก่อนการเดินทาง อย่าคิดแต่จะไปเที่ยวสนุกกันอย่างเดียว

คำแนะนำเพื่อความปลอดภัยในการลงเล่นน้ำ

1. แต่งกายให้เหมาะสมกับสถานที่

2. ใส่ชุดว่ายน้ำ ไม่ควรสวมกางเกงขาวว่ายน้ำโดยเด็ดขาด
3. ผู้ที่ว่ายน้ำไม่จำเป็นต้องสวมเสื้อชูชีพ และควรเล่นน้ำบริเวณที่ยืนถึง ไม่ควรว่ายน้ำออกไปไกล

ไปไกล

4. เล่นน้ำในสถานที่ที่ทางเจ้าหน้าที่จัดหรือแนะนำให้เล่น
5. ห้ามดื่มสุราหรือของมึนเมา แล้วลงเล่นน้ำ
6. ไม่ควรเล่นน้ำในเวลากลางคืน
7. ไม่ควรเล่นน้ำในบริเวณที่มีเรือแล่นผ่าน อาจเป็นอันตรายจากใบจักรหรือตัวเรือได้
8. หลีกเลี่ยงการทาน้ำมันนวดกล้ามเนื้อก่อนลงเล่นน้ำ เพราะอาจทำให้เกิดตะคริวได้ง่าย

ได้ง่าย

9. เมื่อขึ้นจากน้ำควรให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย เช่น เปลี่ยนเสื้อผ้า คลุมด้วยผ้าเช็ดตัว

ค้ำน้ำอุ่น หรือกาแฟ

ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยในการเล่นน้ำ จะต้องแต่งกายให้เหมาะสม ผู้ที่ยังว่ายน้ำไม่เป็นให้สวมเสื้อชูชีพ อย่าดื่มสุราแล้วลงเล่นน้ำ ไม่เล่นน้ำในเวลากลางคืน และเมื่อขึ้นจากน้ำควรเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที ค้ำน้ำอุ่น ๆ หรือกาแฟ เพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย

กรณีที่เป็นสระว่ายน้ำ

1. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสระ
3. เชื้อฟังเจ้าหน้าที่ประจำสระ

กรณีที่เป็นน้ำตก, ลำธาร

1. อย่าลงเล่นน้ำใกล้หน้าผา
2. ควรว่ายน้ำในบริเวณที่ยืนถึง เพราะน้ำเย็นทำให้เกิดตะคริวได้
3. การเดินควรระวังลื่นหกล้ม ควรหาสิ่งเกาะยึดไว้

กรณีที่เป็นบึง, หนองน้ำ ไม่ควรเล่นน้ำบริเวณที่มีพืชน้ำหนาแน่น เช่น กอบัว สาหร่าย ผักตบชวา ระวังสัตว์มีพิษตามกอหญ้าหรือที่รก

กรณีที่เป็นแม่น้ำ, ลำคลอง ไม่ควรกระโดดลงน้ำจากสะพานหรือที่สูง เพราะอาจมีตอไม้ หรือของแหลมคม ให้ตรวจสอบเสียก่อนว่าปลอดภัย

กรณีที่เป็นทะเล, ชายหาด

1. ควรสวมเสื้อผ้าบาง ๆ เพื่อป้องกันสัตว์มีพิษในน้ำ เช่น แมงกะพรุน แตนน้ำ พืชได้นำ หรือปะการัง บางชนิดมีพิษร้ายแรง ถ้าไม่รู้จักอย่าแตะต้องโดยเด็ดขาด ไม่ควรเล่นน้ำบริเวณที่มีสัตว์น้ำดุร้ายอาศัยอยู่ เช่น ปลาฉลาม ปลาปักเป้า ปลิงทะเล

2. ไม่ควรเล่นน้ำบริเวณที่มีโขดหิน เปรียง ปะการัง โดยเฉพาะเวลาที่กระแสน้ำลมแรง

3. ไม่ควรเล่นน้ำในพื้นที่ที่มีคลื่นลมแรง กระแสน้ำแรง หรือ กระแสน้ำวน

อันตรายจากสิ่งต่างๆ ในการว่ายน้ำ อันตรายจากสภาพแวดล้อมต่างๆ อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และเป็นอันตรายกับผู้ว่ายน้ำ เพื่อความปลอดภัย ต้องศึกษาถึงสาเหตุของอุบัติเหตุและอันตรายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

1. ความตื่นเต้นตกใจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุและอันตรายได้ เช่น กลัว จมน้ำเป็นตะคริว กลัวสัตว์ต่างๆ ในน้ำ จะเกิดขึ้นกับผู้ว่ายน้ำเป็นใหม่ๆ แล้วว่ายน้ำออกไปไกลแล้ว ตกใจจนทำให้ไม่สามารถว่ายน้ำกลับได้ จมน้ำ ซึ่งป้องกันได้โดยการพัฒนาการว่ายน้ำให้ดีขึ้นจนมีความมั่นใจ

2. ความอ่อนเพลีย อุบัติเหตุทางน้ำบางครั้งก็เกิดขึ้นเนื่องจากความเหนื่อย อ่อนเพลีย ไม่มีแรง เนื่องจากการสูญเสียพลังงานไปมากในการว่ายน้ำ หรือความเย็นของน้ำ ตลอดจนความเชียวของกระแสน้ำ ดังนั้น ถ้าเหนื่อยขณะที่ว่ายน้ำอยู่ควรจะว่ายน้ำช้าลงหรือจะลอยตัวแบบใช้พลังงานน้อยเมื่อหายเหนื่อยจึงค่อยๆ ว่ายต่อไปจนถึงจุดหมาย หรือควรขึ้นไปพักผ่อนเสียก่อน

3. ตะคริว เป็นการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ ในขณะที่กล้ามเนื้อทำงานหนักหรือเนื่อง จากทำงานหนักมานานแล้ว หรือเป็นเพราะความเย็นในขณะที่ว่ายน้ำโดยมากมักจะเป็นตะคริวที่น่อง ต้นขา นิ้วเท้า ฝ่าเท้า ผลที่เกิดขึ้นเป็นเพราะ เลือดไปเลี้ยงส่วนนั้นๆ ไม่สะดวก เมื่อเกิดปัญหาเป็น ตะคริวที่ใด กล้ามเนื้อส่วนนั้นจะหดตัว เกร็ง และไม่สามารถใช้กล้ามเนื้อส่วนนั้นได้ เกิดอาการเจ็บ ปวดอย่างรุนแรง การเป็นตะคริวที่กล้ามเนื้อท้องเป็นอันตรายมาก โดยมากมักจะเกิดจากการออกกำลังกาย ภายหลังจากรับประทานอาหารเสร็จใหม่ๆ ให้พยายามช่วยตัวเองด้วยวิธีการเปลี่ยนแบบว่ายน้ำให้ พยายามหายใจแล้ว เหยียดกล้ามเนื้อท้องไว้และบอกผู้อื่นให้ช่วยเหลือต่อไป การแก้ไขการเป็นตะคริว ต้องพยายามให้กล้ามเนื้อส่วนนั้นยืดออก และนวดบริเวณที่เป็นตะคริว ก็จะช่วยบรรเทาความเจ็บปวด ได้

4. คลื่น เกิดขึ้นได้ทั้งในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล มหาสมุทร ไม่ว่าจะเกิดจากลมหรือเกิดจากเหตุอื่น ๆ ก็มักจะทำให้ผู้เล่นเกิดความสนุกสนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คลื่นในทะเล แต่อันตรายก็มีมากเช่นกัน เช่นทำให้เรือล่ม แพแตก คนจมน้ำ โดยเฉพาะเด็ก เพราะการซัดเข้าหาฝั่งของคลื่นจะมีแรงน้อยกว่าออกนอกฝั่ง เมื่อผู้ว่ายน้ำไม่ระวังอาจออกไปจากฝั่งโดยไม่รู้ตัว หรือบางครั้งคลื่นถูกใหญ่ ๆ ก็อาจจะทำให้คลื่นเกิดการม้วนตัวทำให้คนจมน้ำอยู่ได้นานเป็นเวลานาน เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ เมื่อจมน้ำในกรณีคลื่นซัด ให้ปฏิบัติดังนี้

4.1 ตั้งสติให้ดี ไม่ต้องตกใจ

4.2 พยายามอยู่นิ่ง ๆ ทำตัวลอยบนผิวน้ำให้นานที่

4.3 หากเจอคลื่นลูกโต ๆ ให้ทำตัวขนานกับผิวน้ำ หรือว่ายน้ำออกนอกเขต

คลื่น ขอความช่วยเหลือ โดยส่งสัญญาณ ตะโกนหรือชูมือขึ้น

4.4. กระแสน้ำ มีอิทธิพลต่อการว่ายน้ำมาก อาจจะช่วยให้ง่ายหรือลำบากได้ การว่ายน้ำทวนน้ำเป็นการยากลำบากในการว่ายน้ำเข้าหาฝั่ง และบางครั้งชายฝั่งก็มักจะมีคลื่นกระทบฝั่ง ทำให้การเข้าหาฝั่งยากลำบากขึ้นไปอีก การเข้าช่วยคนตกน้ำก็ยิ่งยากลำบากมากขึ้น และบ่อยครั้งที่เกิดกระแสน้ำวน แม้คนที่ว่ายน้ำเก่งก็อาจได้รับอันตรายจากกระแสน้ำวน

อันตรายจากสิ่งมีชีวิตใต้น้ำ ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ตลอดจนทะเล ในน้ำมักจะมีสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตหลายอย่าง ซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อคนว่ายน้ำได้เสมอ คือ

1. หนุ่ยและสาหร่าย หากมีจำนวนมากอาจจะทำให้การว่ายน้ำเป็นไปอย่างไม่สะดวก แต่ถ้าเป็นคนที่ว่ายน้ำไม่เก่งอาจตกใจ เมื่อมีหนุ่ยหรือสาหร่ายพันแขนพันขา ทำให้จมน้ำได้ ในสถานที่ที่มีหนุ่ยหรือสาหร่ายอยู่มาก ๆ ก็ไม่ควรว่ายน้ำหรือดำน้ำในบริเวณนั้น ๆ

2. แมงกะพรุนและสัตว์ที่เป็นอันตรายอื่น ๆ แมงกะพรุนจะพบมากตามชายฝั่งทะเล มักมีรูปร่างคล้ายร่ม มีหนวด และบริเวณที่เป็นหนวดจะมีเหล็กไนที่เป็นพิษอยู่ สามารถปล่อยออกมาแทงผิวหนังคน ทำให้ปวดแสบปวดร้อน ผิวหนังบริเวณนั้นจะบวมเป็นผื่นแดง แมงกะพรุนมีหลายชนิด มีพิษมากน้อยแล้วแต่ชนิดของมัน โดยทั่วไปจะพบเป็น สีขาว แต่ถ้าเป็นแมงกะพรุนไฟซึ่งมีสีแดง จะมีพิษรุนแรงมาก ถ้าถูกพิษมาก ๆ อาจทำให้หมดสติได้

การป้องกันเมื่อโดนแมงกะพรุน ห้ามเอามือสัมผัสโดยตรง ให้ใช้ทรายเช็ดเมื่อกออกเบา ๆ ถ้างัดด้วยน้ำทะเลหรือน้ำส้มสายชู น้ำผสมขี้เถ้า ถูมันน้ำจืดควรล้างน้ำจืด และ ทาด้วยโซเดียมไบคาร์บอเนตหรือแอมโมเนียที่ใช้ดม หรือใช้ผักบุ้งทะเลขยี้ทาได้

3. หอย เปลือกหอย หอยเม่น และ หินปะการัง บริเวณที่เล่นน้ำทะเล ควรศึกษา
 ดูก่อนว่าบริเวณนั้นมีสัตว์น้ำเหล่านี้อยู่มากน้อยเพียงใด ผู้เล่นน้ำต้องระมัดระวัง ถ้าเหยียบจะได้รับ
 อันตรายเป็นแผล ถ้าเป็นหอยเม่นซึ่งมีหนามซึ่งประหลาดมาก เมื่อโดนตำจะเจ็บปวดมาก
 วิธีแก้เมื่อโดนหนามหอยเม่น อย่าบีบเอาหนามออกจะทำให้อักเสบได้ ให้ทำความสะอาดบริเวณนั้น
 แล้วใช้ของแข็งทุบหนามที่อยู่ในเนื้อ ทุบหนามให้แตกละเอียดให้ละลายไปในเนื้อ ฟันแผลไว้ กินยา
 แก้ปวดธรรมดา

4. สัตว์น้ำอื่น ๆ เช่น ปลากระเบนชายธง กระเบนไฟ ปลาไหลไฟฟ้า ปลาฉลาม ล้วนแต่
 เป็นสัตว์ที่ทำอันตรายได้ถึงชีวิต ควรศึกษาเสียก่อนว่าบริเวณที่จะเล่นน้ำนั้นสัตว์พวกนี้ บ้างหรือเปล่า
 หรือไม่ปลอดภัยในเรื่องใด เพราะแม้แต่ปลาคูททะเลก็มีพิษ

งูทะเล มีพิษเกือบทุกชนิด อาการเมื่อถูกกัด จะอ่อนเพลีย ปวด เป็นอัมพาต ต้อง
 พาไปพบแพทย์โดยด่วน

ปลากระเบน พิษอยู่ตรงหางสุด แผลจะกระรุ่งกระริ่ง จะมีอาการปวด เป็นลม
 รู้สึกปวดภายใน 4-10 นาที ปวดมากที่สุดภายใน 90 นาที ความปวดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนปวดชา
 คลื่นไส้ กล้ามเนื้อเกร็งตัว ให้ล้างแผลด้วยน้ำเกลือของโรงพยาบาล แช่น้ำร้อนสุดที่จะทนได้ ฉีดยาชา
 และกินยา

สำหรับปลาฉลาม สิ่งที่ใช้ป้องกันอาจไม่ได้ผล ห้ามใช้อาวุธ หลีกเลี่ยงการต่อสู้ ตั้ง
 สติให้ดี เคลื่อนที่ช้า ๆ ทำให้เกิดเสียงดังด้วยการตะโกนในน้ำ ตีนน้ำแรง ๆ เป็นการรบกวนประสาท

ปลาไหลไฟฟ้า โดนแล้วอาจจะหมดสติได้

ปลาวาฬ ชนิดสีดาขาว ครุร้าย

ปลาอื่น ๆ ที่มีหนามมาก ให้นึกไว้ก่อนว่ามีพิษ เนื้อมันอาจกินไม่ได้

หอยมือเสือ เอ็นแข็งแรงมาก จับแขนขาติด แผลจะหายช้า

พืช หรือสิ่งต่าง ๆ ใต้น้ำ ถ้าไม่รู้จักอย่าแตะต้อง

สัญญาณและสัญลักษณ์ที่ควรทราบในการดำน้ำ

1. หุ่นลอยบนผิวน้ำ หุ่นลอยน้ำเล็ก ๆ ที่ลากไปโดยนักดำน้ำเพื่อเป็นที่พักสำหรับดำน้ำ เพื่อ
 บอกให้ทราบว่าเป็นจุดสำหรับดำน้ำ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักดำน้ำอื่น ๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือ
 เป็นที่เก็บของหรือเป็นที่ผูกเรือปิกนิกดำน้ำ ปกติแล้วนักดำน้ำจะใช้แผ่นกระดานโต้คลื่น ขางในรถยนต์
 แพยางเล็ก ๆ หรืออะไรก็ได้ที่ใช้ลอยบนผิวน้ำได้เป็นหุ่นลอยบนผิวน้ำ

การผูกทุ่นลอยบนผิวน้ำนั้นแล้วแต่สถานที่สำหรับดำน้ำ หรือการวางแผนในการดำน้ำ อาจ จะผูกไว้ในจุดเดียวหรือจะลากไปพร้อมกับตัวก็ได้ และทั้งสองวิธี จะต้องใช้เชือกยาวไม่ต่ำกว่า 15 เมตร ในการผูกทุ่นลอยบนผิวน้ำ แต่ขอแนะนำว่าควรจะใช้ม้วนสายไว้กับรอกม้วนหรืออะไรก็ได้ที่ ยาวกว่า 15 เมตร เพื่อหลีกเลี่ยงสายผูกที่พันเป็นปมในน้ำ ในขณะที่ลากทุ่นลอยน้ำให้จับสายทุ่นกับ รอกม้วนไว้ในมือเพื่อความปลอดภัย อย่าผูกหรือติดไว้กับตัวหรือเครื่องมือในตัว

2. ธงดำน้ำ สถานที่สำหรับดำน้ำส่วนใหญ่ เป็นที่สำหรับเล่นกีฬาทางน้ำอย่างอื่นด้วย ซึ่งรวม ถึงการเล่นเรือ เล่นสกีน้ำ และเนื่องจากเป็นการยากที่จะมองเห็นคนที่อยู่ใต้น้ำ เพื่อความปลอดภัยควร จะมีธงดำน้ำแสดงให้เห็นว่ามีคนอยู่ใต้น้ำ ธงดำน้ำเป็นเครื่องหมายที่สำคัญสำหรับความปลอดภัยใน การเตือนให้คนขับเรือทราบว่ามีนักดำน้ำอยู่บริเวณนั้น

ธงดำน้ำนานาชาติสากล เป็นธงแบบหางปลา 2 แฉก สีขาวและน้ำเงิน และธงจะมี ขนาดใหญ่เพียงพอที่สามารถมองเห็นได้ชัดในระยะ 100 เมตร และจะต้องทำตามกฎของประเทศ หรือสถานที่นั้น ๆ ในบางประเทศธงดำน้ำอาจใช้เป็นแบบอื่น

เมื่อไปดำด้วยเรือ ให้ผูกธงดำน้ำกับเสาเรือ เสาอากาศหรืออะไรก็ได้ที่มีความสูงสามารถ มองเห็นได้ในระยะไกล แต่ถ้าดำน้ำจากชายฝั่งหรือต้องว่ายน้ำเป็นระยะทางไกลจากตัวเรือ จะต้องมีการ ดำน้ำผูกหรือปักไว้กับทุ่นลอยบนผิวน้ำในกรณีนี้ธงดำน้ำควรมีลวดขึงตามแนวนอน (เส้นขอบฟ้า) เพื่อให้ธงนั้นกางออกและควรมีเสาสำหรับผูกธงสูงอย่างน้อย 3 ฟุต เพื่อให้มองเห็น เมื่อมีลูกคลื่น

บางครั้งคนขับเรืออาจจะไม่เห็นหรือไม่ทราบเรื่องเกี่ยวกับธงดำน้ำ และอาจจะขับเรือเข้า มาใกล้มากโดยไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นนักดำน้ำต้องขึ้นสู่ผิวน้ำอย่างระมัดระวังทุกครั้ง และถ้าได้ยิน เสียงเครื่องยนต์เรือดังและใกล้ผิดปกติ ให้อยู่ใต้น้ำที่มีความลึกในระดับปลอดภัยจากเรือจนกว่าเรือนั้น จะวิ่งผ่านไปไกลแล้ว และอย่าลืมว่าในฐานะของนักดำน้ำ ให้มีความรับผิดชอบในการดำน้ำอยู่ใน บริเวณที่มีธงดำน้ำแสดงอยู่เท่านั้น

การรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ของตำรวจท่องเที่ยว แผนก 8 กองกำกับการ 3 กองบังคับ การตำรวจท่องเที่ยว

แผนก 8 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว(ม.ป.ป.) กล่าวถึงความเป็นมาของ ตำรวจท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มี นักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันปัญหาอาชญากรรมและการเอารัดเอาเปรียบ

นักท่องเที่ยวก็เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก และรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวขึ้นโดยเฉพาะ นอกเหนือไปจากหน่วยงานตำรวจในพื้นที่ หน่วยงานนั้นก็คือ ตำรวจท่องเที่ยว โดยมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

ปี พ.ศ. 2519 เป็นศูนย์อำนวยความสะดวกและให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว (ศอ.นท.)

ปี พ.ศ. 2523 มีการปรับปรุง ศอ.นท. ให้เป็นศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อให้ บริการนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับคำร้องทุกข์กรณีที่ประสบปัญหาอาชญากรรม การเอารัดเอาเปรียบต่าง ๆ โดยมีการขยายการให้บริการออกไปส่วนภูมิภาคในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติได้แก่ เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

ปี พ.ศ. 2525 หน่วยงานตำรวจท่องเที่ยวได้รับการแต่งตั้งอย่างถาวร คือ กองกำกับการ 8 สังกัดกองปราบปราม

ปี พ.ศ. 2534 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น และจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ โครงสร้างตำรวจท่องเที่ยวในระดับกองกำกับการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจการอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว จึงได้รับการขยายขึ้นเป็น กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ในปัจจุบัน ตำรวจท่องเที่ยวได้จัดตั้ง ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Tourist Services Centre) ที่ถนนราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร มีลักษณะการให้บริการเบ็ดเสร็จ ณ ที่แห่งเดียว (One Stop Service) มีบริการทางโทรศัพท์หมายเลข 1155 เบอร์เดียวทั่วไทย ให้บริการกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

แผนก 8 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว มีหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก ให้ความคุ้มครอง และรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางไปท่องเที่ยว ในการเดินทางนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ทั้งทาง เครื่องบิน รถไฟ และรถยนต์ ในการท่องเที่ยวแบ่งตามวิธีการได้เป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ การท่องเที่ยวโดยมีบริษัททัวร์ ซึ่งมักจะมีมัคคุเทศก์นำ และการท่องเที่ยวโดยส่วนตัว โดยอาจจะเช่ารถเอง แต่ถ้าแบ่งการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว จะแบ่งได้ 2 ประเภท เช่นกันคือ ท่องเที่ยวในเมือง ซึ่งมีลักษณะเข้าไปเย็นกลับ และ

ท่องเที่ยวป่า (ทัวร์ป่า) มีลักษณะออกไปพักแรมในป่า สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวนี้ มีดังนี้

1. ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบจากบริษัททัวร์หรือมัคคุเทศก์ ที่ไม่ทำตามสัญญา เช่น เดินทางไม่ครบตามที่ตกลงไว้ในสัญญาทัวร์ หรือใช้อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานในการเดินทาง เช่น แพ หรืออุปกรณ์เดินป่า

2. ปัญหาการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิต และร่างกาย ลักษณะปัญหาเป็นได้ทั้งกรณีตัวมัคคุเทศก์เองเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดกับคนร้าย หรือไปประสบกับเห่ามิจฉาชีพระหว่างเดินทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทัวร์ป่า ซึ่งมาตรการแก้ไข ดำรงท่องเที่ยวได้ประสานขอความร่วมมือจากบริษัททัวร์ทั้งหลายที่จะออกทัวร์ป่าให้มาลงประวัติในการเดินทาง ตลอดจนเส้นทางในการเดินทางไว้ที่ดำรงท่องเที่ยว และขอให้มัคคุเทศก์ที่นำนักท่องเที่ยวออกทัวร์ป่า ให้ใช้เส้นทางที่ทางราชการได้กำหนดว่าเป็นพื้นที่ปลอดภัย

3. ปัญหาหาเสพติด ในการทัวร์ป่า มักจะมีปัญหาหาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องคือมีการซื้อขายหาเสพติดกันระหว่างเส้นทาง ทั้งนี้อาจเกิดจากการชักชวนของมัคคุเทศก์ หรือตัวนักท่องเที่ยวเอง ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวความร่วมมือจะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4. ปัญหาอุบัติเหตุ มักเกิดขึ้นจากการขาดความระมัดระวังของผู้ควบคุมการนำเที่ยว ตลอดจนอุปกรณ์ที่ใช้ และเกิดจากความไม่ระมัดระวังของนักท่องเที่ยว เช่น การนั่งหลังข้าง การล่องแพ การทัวร์ป่าในเขตพื้นที่สูงชัน ซึ่งทางดำรงท่องเที่ยวได้ขอความร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจให้หามาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และควรมีข้อมูลเตือนนักท่องเที่ยวให้ทราบถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้

สรุปแล้ว ดำรงท่องเที่ยว เป็นดำรงอีกหน่วยหนึ่งจากหลายๆ หน่วย ของสำนักงานดำรงแห่งชาติ ที่มีที่มาจากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ มีการให้บริการโทรศัพท์หมายเลข 1155 เบอร์เดียวทั่วไทย ให้บริการกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ในส่วนของดำรงท่องเที่ยว ผ.8 กก.3 บก.ทท. ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ใน 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง ที่มีลักษณะของการท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวในเมือง และท่องเที่ยวป่าที่เรียกกันว่า ทัวร์ป่า ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทัวร์ป่านั้น พบว่า มีปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจากมัคคุเทศก์ ปัญหาการประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาหาเสพติด และปัญหาอุบัติเหตุ

มาตรการในการรักษาความปลอดภัยการทัวร์ป่า

ในจังหวัดเชียงใหม่และใกล้เคียง การท่องเที่ยวเดินป่า ได้รับความสนใจและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ขณะเดียวกันปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวเดินป่าก็มีมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการที่มีประสิทธิภาพโดยการจัดชุดเพื่อรักษาความปลอดภัยในการเดินป่าของนักท่องเที่ยว ให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สำรวจเส้นทางหมู่บ้านที่มีการท่องเที่ยวทัวร์ป่าในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนการทำวชนกับชาวบ้านหรือชาวเขาให้ช่วยกันดูแลนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในหมู่บ้าน
2. ประกอบกำลังช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุในระหว่างการเดินป่า เช่นในกรณีถูกปล้นทรัพย์หรือประสบอุบัติเหตุ
3. ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ และสนับสนุนแลกเปลี่ยนในการสอบสวนผู้เสียหายชาวต่างประเทศกรณีเหตุที่เกิดจากการทัวร์ป่า
4. วิเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากการลงทะเบียนออกทัวร์ป่า เพื่อใช้ในการวางแผนรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
5. จัดชุดปฏิบัติการบ้านท่าตอน รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกและให้ความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวที่นิยมไปทัวร์ป่าและล่องแพที่บ้านท่าตอน ลำน้ำแม่กก ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ เพื่อไปเชียงราย ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

มาตรการในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การก่อความเดือดร้อนรำคาญและการให้บริการอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นงานที่อยู่ในงานสายตรวจและบริการ ได้แบ่งออกเป็น

1. สายตรวจประจำจุด ซึ่งจะประจำอยู่ในบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวนิยมไปท่องเที่ยวหรือเป็นแหล่งศูนย์รวมของนักท่องเที่ยว เช่น
 - 1.1. ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ ตั้งแต่เวลา 07.00 น. จนถึงเวลาเที่ยวบินสุดท้าย เวลา 22.00 น.
 - 1.2. สถานีขนส่งเชียงใหม่อาเขต แห่งที่ 2 ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ ตั้งแต่เวลา 06.00 น. จนถึงเวลา 22.30 น.
 - 1.3. จุดตรวจไนท์บาซาร์ ถนนช้างคลาน ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวในเวลากลางคืน ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ ตั้งแต่เวลา 19.00 น.จนถึง 24.00 น.

2. สายตรวจเคลื่อนที่ ประกอบด้วยสายตรวจรถยนต์วิบูลย์ตรวจการณ์ และรถจักรยานยนต์ คอยตรวจตราตามสถานที่ต่าง ๆ และให้บริการนักท่องเที่ยวในเขตที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น โดยแบ่งเขตสายตรวจ ดังนี้

- 2.1 สายตรวจโรงแรม
- 2.2 สายตรวจบ่อสร้าง ซึ่งจะเป็แหล่งร้านค้าของที่ระลึก
- 2.3 สายตรวจสถานีรถไฟ ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบ่อสร้างดูแลความเรียบร้อยในช่วงเวลาที่รถไฟเดินทางเข้า - ออก จากสถานีเชียงใหม่
- 2.4 สายตรวจพิเศษหรือสายตรวจนายร้อยเวร ฯ มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในยามที่เกิดเหตุคว่น

การป้องกันอาชญากรรมเบื้องต้นและการเตือนนักท่องเที่ยว ท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย

กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว(ม.ป.ป.ช) กล่าวถึงการป้องกันอาชญากรรม การเตือนนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. วิธีการป้องกันการลักทรัพย์ในโรงแรมและที่พัก
 - 1.1 กลอนประตู หน้าต่างของห้องพักต้องอยู่ในสภาพที่แข็งแรง และมีกลอนประตูด้านในอีกชั้นหนึ่งสำหรับผู้เข้าพักได้ใช้เมื่อเวลาอยู่ในห้องป้องกันการไขกุญแจจากด้านนอกเข้ามา
 - 1.2 มีการจัดทำประวัติ พนักงาน คนงาน ยาม หรือคนสวน โดยมีสำเนาบัตรประชาชน พร้อมรูปถ่ายและประวัติส่วนตัว ญาติพี่น้อง เพื่อทราบที่อยู่ความเป็นมา อาชีพเดิม ความประพฤติ
 - 1.3 ควรรอบรมเจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัย หรือพนักงานของโรงแรม เกสเฮาส์ ให้จดจำคำหารูปพรรณของบุคคลต้องสงสัย เช่น กระเป๋า หรือหญิงบริการที่มาเก็บแขกผู้พัก หรือบุคคลแปลกหน้าที่มีท่าทีเป็นพิรุช
 - 1.4 ควรมีบัตรหรือหลักฐานในการรับกุญแจห้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลหรือเวลาที่มีผู้เข้าพักมาก ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแอบอ้างของคนร้าย
 - 1.5 ควรมีเอกสารเตือนนักท่องเที่ยวไม่ให้หิ้งสิ่งของมีค่าไว้ในห้องพักหรือที่พัก ควรมีสถานที่รับฝากสิ่งของเหล่านั้น และผู้รับผิดชอบต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด
 - 1.6 ในลานจอดรถควรมีไฟฟ้าส่องสว่าง และมียามคอยตรวจตราอยู่ตลอดเวลา
2. การป้องกันโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์

2.1 เมื่อซื้อรถใหม่มาใช้ เพื่อความปลอดภัยควรจอดรถในสถานที่ที่มีคนเฝ้าและติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันการโจรกรรม

2.2 เมื่อต้องการใช้รถที่ใช้แล้ว ก่อนที่จะตกลงซื้อควรขอหมายเลขเครื่อง หมายเลขตัวถังและหมายเลขทะเบียนรถมาตรวจสอบกับหน่วยทะเบียนยานพาหนะ และเมื่อซื้อมาแล้วควรเปลี่ยนกุญแจประตู กุญแจเครื่องยนต์เสียใหม่ เพราะกุญแจเดิมอาจอยู่ในมือของคนร้ายและกำลังรอโอกาสที่จะโจรกรรมรถของท่านอยู่

2.3 การนำรถไปจอดยังสถานที่ต่าง ๆ สถานที่ที่ท่านจอดรถไม่ควรอยู่ห่างไกลสายตา หรือมีคนเฝ้าดูแลทุกครั้งที่จอด

2.4 การนำรถไปล้างอัดฉีด ทุกครั้งต้องอยู่ควบคุมดูแลโดยตลอด หรือถ้ามีความจำเป็นไม่อาจอยู่ดูแลได้ ควรนำรถไปล้างอัดฉีดที่สถานบริการที่คุ้นเคย และไว้วางใจได้เท่านั้น

2.5 การนำรถไปดัดแปลงแก้ไขหรือซ่อมแซม เนื่องจากช่างซ่อมเครื่องยนต์ ฟันสี และช่างทั่ว ๆ ไปเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระบบกลไกของรถและอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี และอาจเป็นไปได้ว่าเป็นผู้ร่วมแก๊งค์คนร้ายที่รอโอกาส ดังนั้นควรนำไปที่ผู้ที่มีความสนิทสนมคุ้นเคย หรือต้องคอยควบคุมดูแลโดยตลอด

2.6 การใช้กุญแจรถ มีรถบางชนิดที่ใช้กุญแจรถชนิดเดียวกันสำหรับเปิดประตู ดิดเครื่องยนต์ เปิดลิ้นชัก และฝาน้ำมัน ดังนั้นเมื่อฝาน้ำมันหาย อาจเป็นไปได้ว่าคนร้ายได้นำไปทำแบบสร้างกุญแจปลอม สำหรับนำมาโจรกรรมรถของท่าน

2.7 ดำเนินรูปพรรณยานพาหนะ ท่านควรทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับรถของท่านโดยละเอียด เช่น หมายเลขประจำตัวถังรถ หมายเลขประจำเครื่องยนต์ หมายเลขทะเบียนและคำนิพนธ์อื่น ๆ โดยจดยรายละเอียดติดตัวไว้เสมอ เพื่อป้องกันกรณีที่เกิดท่านหายจะได้แจ้งรายละเอียดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ถ้าหากรถของท่านไม่มีลักษณะพิเศษที่สังเกตเห็นได้ง่าย ก็ควรทำขึ้นไว้ในลักษณะที่บุคคลภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการติดตามเมื่อถูกโจรกรรม และเป็นการป้องกันทางอ้อม

2.8 การจอดรถจักรยานยนต์ เนื่องจากจักรยานยนต์สามารถนำหรือกรขขึ้นรถอื่นไปได้โดยง่าย ฉะนั้นในการจอดรถนอกจากจะล็อกกุญแจตามปกติแล้ว หากเป็นไปได้ควรล่ามโซ่ไว้ด้วย เพื่อป้องกันการถูกโจรกรรมอีกชั้นหนึ่ง

2.9 ไม่ควรจอดรถไว้ในที่เปลี่ยวหรือลับตาคน

2.10 ไม่จอดรถทิ้งไว้ค้างคืนในถนน

2.11 การจ่อครดในบ้านหรือใกล้บ้าน (สำหรับบ้านที่ไม่มีรั้ว) ให้จ่อไว้ในบริเวณที่มีแสงสว่างเห็นได้ชัด

3. การระมัดระวังอัคคีภัยในสำนักงาน หรือโรงแรม

3.1 บุคคลที่ยังไม่เคยเรียนรู้ถึงวิธีการใช้เครื่องดับเพลิงแบบต่าง ๆ มาก่อน หรือไม่ใช่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในอาคารนั้น ๆ เมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้นในตัวอาคารดังกล่าว ไม่ว่าจะเกิดจากห้องใด ชั้นใด ให้รีบออกมาให้พ้นจากตัวอาคารทันที

3.2 ถ้าสำคัญวันและไม่มีอากาศหายใจให้หมอบลงต่ำกับพื้นและพยายามคลานออกไปให้ไกลประตูทางออกหรือช่องลมหรือหน้าต่าง เพื่อจะได้อากาศหายใจมากขึ้น และขอความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก โดยการเคาะให้เสียง และใช้เสียงตะโกนบอกให้คนภายนอกรู้จุดตำแหน่งที่ติดอยู่

3.3 ถ้าไฟเกิดจากห้องหนึ่งโดยเฉพาะ ให้รีบออกจากห้องนั้นทันที และปิดประตูห้องที่ไฟกำลังไหม้อยู่ให้มิดชิด การปิดประตูห้องที่ไฟกำลังลุกไหม้อยู่ขึ้นเพื่อต้องการไม่ให้ห้องนั้นมีอากาศไฟที่กำลังลุกไหม้อยู่จะลดลง และบางครั้งสามารถดับได้เอง

3.4 อย่าเปิดห้องที่ไฟกำลังไหม้อยู่ จนกว่าเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่มีเครื่องอุปกรณ์ใช้ในการดับเพลิงจะมาถึง การเปิดห้องที่ไฟกำลังลุกไหม้อยู่ขึ้น จะทำให้การลุกไหม้ลุกลามมากขึ้น เพราะอากาศได้เข้าไปเพิ่มเติม

3.5 สำนักงาน ที่ทำงาน อพาร์ทเมนต์ โรงแรม ที่จะเข้าไปอยู่อาศัยหรือทำงาน ก่อนอื่นควรเดินสำรวจไว้หลาย ๆ ทาง รวมทั้งประตู หน้าต่าง ของห้องที่ทำงานหรือที่อาศัยอยู่ด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การที่นักท่องเที่ยวจะมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนั้น จำต้องมีการศึกษาวิธีการป้องกันอันตราย ทั้งจากโรงแรมที่พัก การเก็บรักษาทรัพย์สิน เช่นการจ่อครด สิ่งเกิดสิ่งรอบ ๆ ตัว ที่อาจจะเป็นอันตราย สำรวจสถานที่ที่เป็นทางออกไว้หลาย ๆ ทาง เพื่อใช้เป็นทางออกเมื่อมีเหตุ เช่นไฟไหม้ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ชนสาร พลอยโก (2536) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ความร่วมมือระหว่างตำรวจท่องเที่ยวที่กับยามหมู่บ้านจัดสรรในการรักษาความปลอดภัย : ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ความร่วมมือประสานงานกันระหว่างตำรวจท่องเที่ยวที่กับยามหมู่บ้านจัดสรรมีความร่วมมือประสานกันระดับหนึ่ง เช่น การฝึกอบรม การแจ้งเหตุ การให้ข่าว การประชาสัมพันธ์ การสอดส่องตรวจตรา

รวมถึงการสืบสวนติดตามตัวคนร้าย สำหรับรูปแบบการจัดการและมาตรการในการควบคุมอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นตำรวจหรือยามรักษาความปลอดภัย จะให้ความสำคัญกับงานสายตรวจ คือสายตรวจจรจัดจักรยานยนต์ สายตรวจเดินเท้า สายตรวจรถยนต์ จุดตรวจผู้แดง สายตรวจจักรยาน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ประจำคูยมด้วย

เกษัย ซอประเสริฐ (2539) ได้ทำการศึกษา ตำรวจท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว : ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว มีสาเหตุสำคัญจากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่มีความสอดคล้องกับการป้องกันอาชญากรรมแก่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ทำให้ตำรวจท่องเที่ยวมีปัญหาในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติด้านการป้องกันอาชญากรรม เนื่องจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวขาดทิศทางที่ชัดเจน ทำให้ความร่วมมือของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีอุปสรรคและเป็นปัญหาด้านการประสานงานกับตำรวจท่องเที่ยว รวมทั้งการสื่อสารระหว่างตำรวจท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร

เอกราช กำเนิดสุข (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน : ศึกษาจากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจนครบาล ผลการวิจัย

ด้านรูปแบบการปฏิบัติงาน พบว่า เห็นด้วยกับการจัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยในสถานที่ต่าง ๆ เป็นการช่วยในการป้องกันภัยอาชญากรรมให้กับประชาชนเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้ข่าวสาร เบาะแส และแจ้งเหตุการกระทำผิดแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นการช่วยลดและตัดช่องโอกาสในการกระทำผิดของคนร้าย ทำให้ประชาชนลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมลง การตรวจสอบและจัดทำทะเบียนประวัติของพนักงานรักษาความปลอดภัย จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้ประกอบการ ผู้ใช้บริการและเจ้าหน้าที่ตำรวจ และยังเป็นการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดจากตัวพนักงานรักษาความปลอดภัยได้ และเห็นด้วยกับการที่พนักงานรักษาความปลอดภัยควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องต่าง ๆ

ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และลักษณะนิสัย พบว่า เห็นด้วยกับการที่พนักงานรักษาความปลอดภัยควรแต่งกายด้วยเครื่องแบบที่สะอาด ควรเป็นผู้ที่มีกิริยาดีและมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น มีกิริยาจาสุภาพ ไม่ก้าวร้าว มีความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ มีความอดทนควบคุมสติอารมณ์ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี และเครื่องแบบพนักงานรักษาความปลอดภัยควรมีความแตกต่างไปจากเครื่องแบบของข้าราชการอย่างชัดเจน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ภูเก็ต) โดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเขตเมืองภูเก็ต กับผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์รายละเอียดต่าง ๆ จากมัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว โรงแรม สถานบริการ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบคือ ลักทรัพย์ ถูกโกงราคาสินค้าและบริการ รบกวนเสนอขายสินค้าและบริการ ถูกวิ่งราวทรัพย์สิน ชิงทรัพย์ วิธีการป้องกันและแก้ไข ควรมีตำรวจเพิ่มขึ้นในการดูแลสถานที่เปลี่ยว และแนะนำความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวให้ระมัดระวังตัวเอง ควรมีป้ายติดราคาสินค้าและบริการทุกชนิดให้แน่นอนและให้นักท่องเที่ยวสอบถามราคาก่อนใช้บริการ ควรให้ตำรวจท่องเที่ยวปราบปรามและควบคุมคดีรบกวนเสนอขายสินค้าและบริการ รวมทั้งการจัดที่ให้ผู้ขายสินค้าได้ขายอย่างเป็นที่เป็นทาง

พนมกร สุวรรณรัตน์ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีตำแหน่งทางสังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ทั้งในด้านการอุทิศเวลา แรงงาน และทรัพย์สิน และผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ความซื่อสัตย์ของตำรวจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตระหนักในเรื่อง ความซื่อสัตย์เพื่อสร้างความศรัทธาเชื่อมั่นให้เกิดแก่ประชาชน อันจะนำมาซึ่งความสัมพันธอันดี ตลอดจนการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะ ในเรื่อง การป้องกันอาชญากรรมที่เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

พิเชฐ พิมพ์ศรี (2536) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่า: ศึกษาเฉพาะกรณีของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเดินป่าในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีแนวโน้มขยายตัวทุกปีเนื่องจากได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ชอบความสวยงามของธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่นและการผจญภัย ผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวเดินป่า คือ ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสในการหารายได้พิเศษจากการท่องเที่ยว แต่ก็มีผลเสียทางด้านกายภาพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเกิดการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะมูลฝอย และการก่อกองไฟซึ่งอาจทำให้เกิดไฟป่าได้ ทั้งนี้เพราะขาดการควบคุมและกำหนดเส้นทางเดินป่ารวมทั้งกฎข้อบังคับ

และระเบียบปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่ายังขาดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
เดินป่าระดับจังหวัดและระดับชาติ

วิไลภรณ์ ชันดิสิทธิ์(2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต บ้านแม่สาใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประโยชน์ของ
ชุมชน เพื่อศึกษาสืบเสาะหา และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่นการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ใช้
ธรรมชาติเป็นพื้นฐานต้องร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องออกแบบวางแผนจัดขอบเขตพื้นที่การท่องเที่ยวอย่าง
ชัดเจน เกษตรกรเห็นว่าศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ตลอดจนประเพณีของเผ่าเป็นจุดดึงดูดใจ
นักท่องเที่ยวที่ควรได้รับการฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ตลอดไป เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์เพื่อให้เกิดพลังและจิตสำนึกในการปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่าง
สมบูรณ์ เกษตรกรควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้และทักษะในการผลิตของที่ระลึกที่เป็น
เอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมชุมชนของตนเอง และท้ายสุดเกษตรกรเห็นด้วยว่า การท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์มีผลทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดรายได้เสริมนอกเหนือ
จากอาชีพหลัก ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ ขาดการสนับสนุนอย่าง
จริงจังและต่อเนื่องของรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเกษตรกรเสนอแนะว่าควรมีการพัฒนาด้าน
สาธารณูปโภคการคมนาคม การประชาสัมพันธ์ การจัดการผลประโยชน์ของชุมชนและการรักษา
ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

วิจิต อุกะโชค(2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมล่องแก่งน้ำว้า อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน ผลการศึกษาพบว่า นัก
ท่องเที่ยวมีความคาดหวังในด้านการจัดการสื่อความหมายธรรมชาติ ด้านความประทับใจธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมของลำนํ้าว้า ด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านการบริการอาหารเครื่องดื่ม และในด้านค่า
ใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรมแตกต่างกับความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักท่อง
เที่ยวมีความคาดหวังมากเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ในขณะที่ความพึงพอใจที่ได้รับจริงเมื่อได้เข้าร่วมกิจ
กรรมล่องแก่งมีน้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงควรจะทำให้มีการจัดการด้านความคาด
หวังของนักท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับความพึงพอใจ

สุทิพย์ อบอุ่น(2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริม
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี:เส้นทางสายลำน้ำกก ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนท้องถิ่น
มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีศักยภาพในด้านการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพในด้านการแนะนำ การให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ในด้านการกระจายรายได้ ชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพในด้านการแนะนำซื้อสิ่งของ/สินค้าที่ระลึกที่ผลิตขึ้นในชุมชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ใช้บริการการท่องเที่ยวในชุมชนและการจ้างงานแก่คนในชุมชน ส่วนในด้านการสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดเก็บค่าบริการที่คุ้มค่าต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเสนอสื่อความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีระดับศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน การบริการข้อมูลข่าวสาร และการจัดการดูแลนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนความไม่เป็นระเบียบและการทำลายทรัพยากรท่องเที่ยวยังเป็นปัญหาที่สำคัญ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มความร่วมมือประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มมาตรการในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

รัชชนัญ จารุวัฒนพงษ์(2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกพรหมโลก ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า

1.สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้ำตกพรหมโลก เกิดจากชาวบ้านในชุมชนประสบปัญหาอุทกภัยทำให้หลายคนเห็นความสำคัญของป่าไม้ และมีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งไปพบน้ำตกแห่งหนึ่งที่สวยงาม มีการเล่าสู่กันฟังเริ่มรวมตัวกันจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติเขาหลวงบ้านปลายอนขึ้น มีการพาคนในชุมชนขึ้นไปท่องเที่ยวที่น้ำตกดังกล่าว หลังจากนั้นจะมีนักเรียนนักศึกษาเข้ามาทัศนศึกษา แต่ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวมาน้อย

2.จากแนวคิดด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้มีการจัดกิจกรรมในด้านการอนุรักษ์ เช่น การบวชป่า ซึ่งชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน แรงงาน ส่วนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ และอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว

3.ชุมชนมีความเห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวสามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน และต้องการให้ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณและการประชาสัมพันธ์ ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่มีการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพราะจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน แต่ทั้งนี้คนในชุมชนจะต้องมีการจัดการที่ดี ประกอบกับต้องมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการการท่องเที่ยวถึงจะประสบผลสำเร็จได้

4.ปัญหาอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยว คือ ปัญหาการขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างคนในกลุ่มและหน่วยงานอื่น และปัญหาขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยวไม่ประสบผลสำเร็จ

งานวิจัยต่างประเทศ

คณะกรรมการศึกษาปัญหาอาชญากรรม(National Advisory Commission on Criminal Justice Standards and Goals, 1973) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการต่อสู้กับอาชญากรรมไม่ใช่ความรับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจเพียงลำพัง แต่ควรเป็นความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการลดความรุนแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยตำรวจมีหน้าที่ให้ข้อมูลแก่ประชาชนในการป้องกันตนเอง บ้านเรือน และครอบครัว และประชาชนจะต้องมีความรับผิดชอบเบื้องต้นเกี่ยวกับการปิดล็อกประตูหน้าต่าง และรายงานพฤติกรรมอาชญากรรมหรือพฤติกรรมที่น่าสงสัยในละแวกบ้านของตน ดังนั้นประชาชนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันอาชญากรรม

เบนทลี(Bentley, 2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ขอบข่ายของอุบัติเหตุในการท่องเที่ยว พบว่า เกี่ยวข้องกับการมีวินัย มีการวิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุเพื่อลดและแก้ไขอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นและประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ โดยมีข้อมูลเป็นทางการซึ่งเป็นข้อมูลทางสถิติจากโรงพยาบาล

เป็ค(Peck, 2000) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวโน้มของสวัสดิภาพการเดินทาง พบว่า การลักพาตัวเป็นหนึ่งในอันตรายที่เพิ่มขึ้นมาของนักเดินทาง การจี้ปล้นบนเครื่องบิน การก่อการร้ายของพวกแบ่งแยกดินแดน การขโมยข้อมูลจากแล็ปท็อปคอมพิวเตอร์ เหล่านี้เพิ่มขึ้นมาอย่างน่ากลัว ดังนั้นจึงต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดมากกว่าเดิม อาจจะต้องมีการตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยตรวจสอบ และมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยของจุดหมายปลายทางที่จะเดินทาง

นิวแมน(Newman. 1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เทคนิคการทรงตัวที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการเดินทาง ผลการวิจัยพบว่า สำหรับผู้ที่มีอาการบกพร่องทางสายตา ไม่เท่าจะช่วยลดความอ่อนล้า และเพิ่มความแข็งแรง ให้ความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในการเดินทาง แต่การใช้ไม้เท้ามีจุดบกพร่องตรงที่ไม่เท่าอาจจะไปสะดุดเท้าได้ในเวลาที่เกาะลงไป จึงมีการนำเทคนิคการตรวจสอบจังหวะของเท้ากับไม้เท้าเข้าช่วย โดยอาศัยแหล่งเสียงเป็นตัวบอก การวางเท้า และเสียงจากพื้นว่าทำมาจากวัสดุอะไร

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า

1. ความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัย เป็นการให้ความร่วมมือในการฝึกอบรม การแจ้งเหตุ การช่วยกันสอดส่องตรวจตราในชุมชน โดยใช้สายตรวจเคลื่อนที่ และมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำสถานที่ตั้งรักษาความปลอดภัยนั้น ๆ

2. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีตำแหน่งทางสังคม มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าอาสาสมัครที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ทั้งในด้านการอุทิศเวลา แรงงาน และทรัพย์สิน

3. การจัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยในสถานที่ต่าง ๆ เป็นการลดและตัดช่องโอกาสโอกาสในการกระทำผิดของคนร้าย

4. หัวใจของการป้องกันอาชญากรรม คือการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับตำรวจ

5. ลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว คือ ลักทรัพย์ ถูกโกงราคาสินค้าและบริการ ระบายสินค้าและบริการ ถูกฉ้อโกงทรัพย์สิน ชิงทรัพย์

6. ความปลอดภัยในการเดินทาง สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตา การใช้ไม้เท้าจะช่วยลดการอ่อนล้า เพิ่มความแข็งแรง และให้ความปลอดภัยในการเดินทาง

7. แนวโน้มของสวัสดิภาพในการเดินทาง การลักพาตัว การจี้ปล้นบนเครื่องบิน การก่อการร้ายของพวกแบ่งแยกดินแดน เป็นอันตรายที่เพิ่มขึ้นมานักเดินทาง ซึ่งจะต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดมากขึ้น

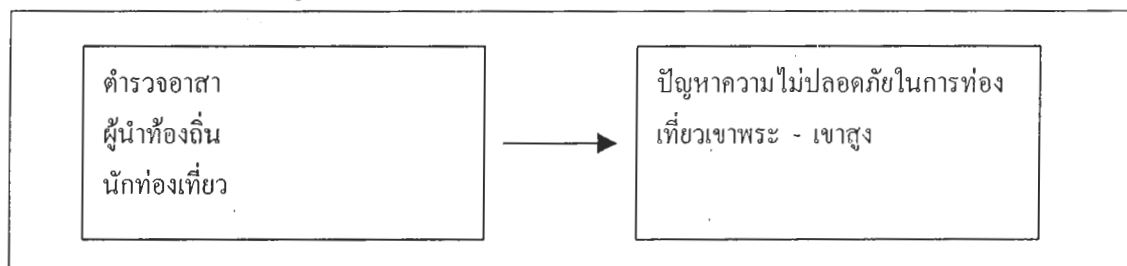
8. ผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่า มีทั้งที่เป็นประโยชน์ คือ ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสในการหารายได้พิเศษจากการท่องเที่ยว แต่มีผลเสียทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมที่เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะมูลฝอย การก่อไฟที่อาจทำให้เกิดไฟป่าได้ เพราะขาดการควบคุมและไม่มีการกำหนดเส้นทางเดินป่า

9.ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ในด้านการคมนาคม การประชาสัมพันธ์ การจัดการผลประโยชน์ของชุมชน และการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

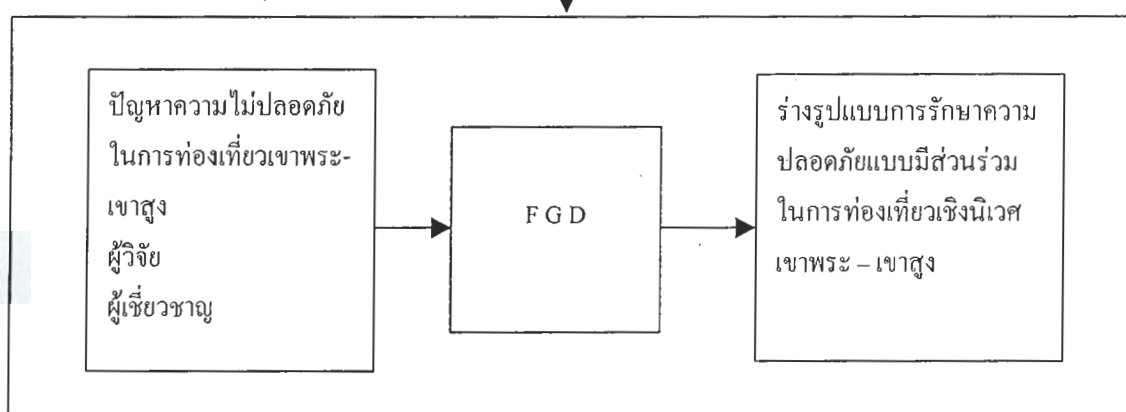
10.การจัดการด้านการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

กรอบความคิดในการวิจัย

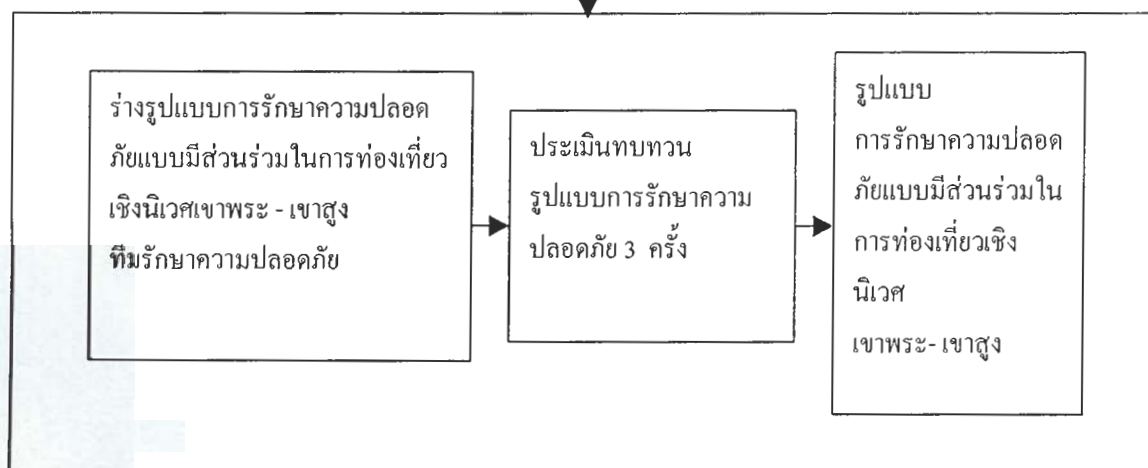
ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

ช่วงที่ 2 ร่างรูปแบบ

ช่วงที่ 3 ประเมินทบทวน

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดในการวิจัย รูปแบบการรักษาความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ - เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์